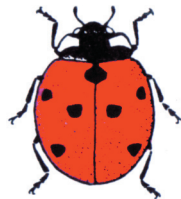

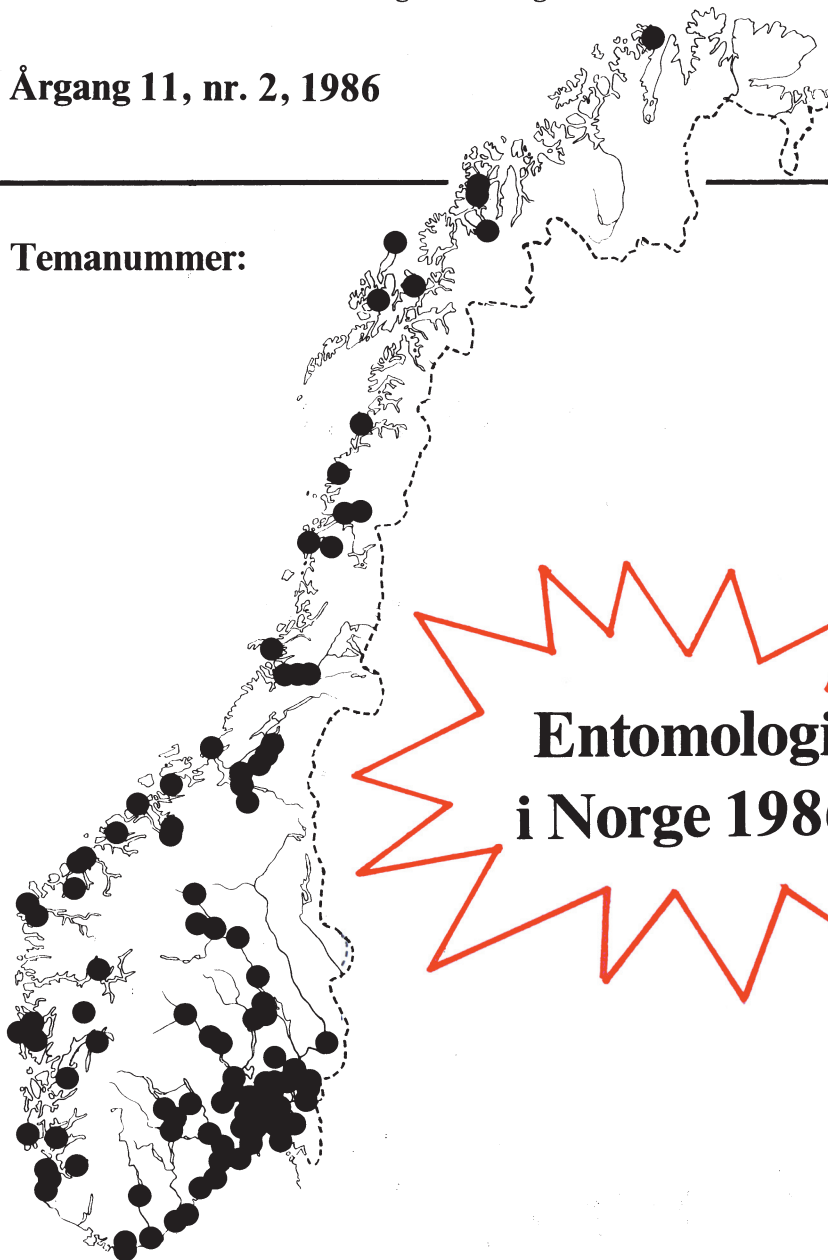
Insekt-Nytt

Medlemsblad for Norsk entomologisk forening

Årgang 11, nr. 2, 1986

Temanummer:

**Entomologi
i Norge 1986**

Insekt-Nytt

Medlemsblad for Norsk entomologisk forening

Insekt-Nytt

Årgang 11, nr. 2, 1986

Redaksjonen

Preben Ottesen (red.)
Jan Henrik Simonsen
Erik Tunstad

Co-redaktør for dette nr.

Trond Hofsvang

Redaksjonens adresse

Insekt-Nytt
Universitetet i Oslo
Biologisk institutt, Avd. for Zoologi
Postboks 1050 Blindern
0316 Oslo 3
Tlf.: (02) 45 45 40
Postgiro nr. 5 91 60 77

Sats: Tegn & Typer A/S

Lay-out, paste-up: Redaksjonen

Trykk: Naturtrykk, Natur og Ungdom

Insekt-Nytt utkommer med 4 nr. i året.

ISSN 0800-1804

Forsiden:

Prikk-kart over norske medlemmer av Norsk Entomologisk forening 1986. I mange tilfeller dekker en prikk over flere medlemmer.

Red.

Insekt-Nytt presenterer populærvitenskaplige oversikts- eller temaartikler om insekters (inkl. edderkoppdyr og andre land-leddyr) økologi, systematikk, fysiologi, atferd, dyrgeografi etc., likeledes artslister fra ulike områder eller habitater, ekskursjonsrapporter, naturvern-, nytte- og skadedyrstoff, bibliografier, biografier, historikk, «anekdoter», innsamlings- og prepareringsteknikk, utstyrstips, bokanmeldelser m.m. Vi trykker også alle typer stoff som er relatert til Norsk entomologisk forening og dets lokalavdelinger: årsrapporter, regnskap, møte- og ekskursjonsrapporter, debattstoff etc. Opprop og kontaktannonser trykkes gratis for foreningens medlemmer. Språket er norsk (el. svensk, dansk).

Insekt-Nytt vil prøve å finne sin nisje der vi ikke overlapper med NEFs fagtidsskrift *Fauna norv. Ser. B*. Originale vitenskaplige undersøkelser, nye arter for ulike faunaregioner eller Norge etc. går fortsatt til fagtidsskriftet. Derimot er vi meget interesserte i artikler som omhandler «interessante og sjeldne funn», notater om arters habitatvalg og levevis etc., selv om det nødvendigvis ikke er «nytt».

Annonsepriser: 1/3 side: kr. 300,-, 1/2 side: kr. 400,-, 1/1 side: kr. 650,-. Ved bestilling av annonser i minst fire numre etter hverandre kan vi tilby 25% reduksjon i prisen.

Abonnement: Medlemmer av Norsk entomologisk forening får Insekt-Nytt (og Fauna norv. Ser. B) gratis tilsendt. Medlemskontingenten er for tiden kr. 90 pr. år. Henvendelse om medlemskap i NEF sendes sekretæren: Trond Hofsvang, postboks 70, 1432 Ås-NLH. Separat abonnement på Insekt-Nytt koster kr. 50 pr. år, og betales over Insekt-Nytts postgiro 5 91 60 77.

Tidsfrister for innlevering av stoff: nr. 1: 1/2, nr. 2: 1/5, nr. 3: 1/8, nr. 4: 1/11.

Entomologi i Norge 1986

Norsk entomologisk forening

Entomologi i Norge 1986

Dette nummeret av Insekt-Nytt tar sikte på å presentere entomologiske fagmiljøer ved norske forskningsinstitusjoner, Norsk Entomologisk forening med dens medlemmer, og andre organisasjoner med entomologisk tilsnitt. Det er mitt inntrykk at kunnskapen om disse miljøene rundt om i landet er meget liten. Miljøene lever en bortgjemt tilværelse, og fjernsyn, radio og andre massemedia gjør gjennomgående svært lite for å bringe disse forskningsmiljøene frem i almenhetens lys. I sitt nesten frenetiske jag etter sensasjoner og katastrofer de kan fylle sendetid og avisspalter med forsømmer de sine oppgaver når det gjelder konstruktive informasjonen om forskningsmiljøenes virksomhet til publikum. Det er mitt håp at dette spesialnummeret av Insekt-Nytt vil bøte noe på dette.

Den entomologiske forskning som foregår ved norske universiteter og høyskoler spenner over en rekke faglige disipliner, fra systematikk og faunistikk til økologi og fysiologi. Det gjøres studier på insekter i ferskvann og på land, i lavland og høyfjell og fra polarstrøk til tropene. Det foregår anvendte, nytteorienterte forskningsvirksomheter og rene grunnforskningsprosjekter, der den enkelte forskers faglige nyfikenheter er den drivende kraft, og der nytteverdien har et mer langsiktig perspektiv. Forskningsvirksomheten er mer omfattende enn noen gang tidligere, og den har gjennomgått en respektabel faglig kvalitet. Flere av miljøene hevder seg bra internasjonalt.

Vi mener det er viktig at insektinteresserte nordmenn får bedre informasjon om hva som foregår i disse miljøene, og at det kan etableres en bedre kontakt mellom de fagentomologiske miljøer på den ene siden og amatør-entomologene på den annen. Kontakten mellom disse to kategorier av entomologer vil kunne være av stor betydning for begge parter. Amatør-entomologene vil kunne få informasjon om tungt forståelige egenskaper hos insektene, og de vil kunne inspireres til å utvikle sin entomologiske hobby til en vitenskap på høyt nivå, slik vi har sett flere eksempler på også i vårt land. Amatør-entomologenes artskunnskap og innsikt i leveforhold og utbredelse vil kunne supplere den kunnskap vi i et lite land som Norge kan vente å finne ved universiteter og forskningsinstitusjoner, og vi har flere eksempler på at foreningens medlemmer har trådt til og hjulpet forskningsmiljøene med artsbestemmelser når disse miljøene har stått oppradd.

Dette temanummer er et resultat av samarbeid mellom redaksjonen og foreningens sekretær Trond Hofsvang. Etter en felles planlegging har Hofsvang stått for distribusjon, innsamling og systematisering av skjemaer der de ulike forskere og fagmiljøer har kommet med informasjon om seg selv. Og fagmiljøenes respons har vært meget positiv. Lauritz Sømme forfattet eksemplene på person- og institusjonsomtale. Som foreningens formann vil jeg takke alle som har medvirket, og håpe at dette temanummeret vil fungere etter hensikten.

Karl Erik Zachariassen

Institusjoner med presentasjon av ansatte

Fortegnelsen er ordnet alfabetisk, både mhp. institusjonenes navn og ansatte innen institusjonene.

Norges landbrukshøgskole

Institutt for biavl

Semsveien 164, 1370 Asker

Tlf.: (02) 78 24 60

Institutt for biavl, NLH, har 5 ansatte, derav 2 vitenskapelige stillinger. Instituttet driver undervisning, etterutdanning og forskning innen biavl. Forskningsoppgavene omfatter i første rekke aktuelle praktiske problemer i norsk birøkt. Avlsarbeide for bier er for tiden et prioritert arbeidsfelt.

Arne Hagen (amanuensis, cand. real., f. 1939) arbeider med aktuelle problemstillinger innen norsk biavl. (Tlf. (02) 78 24 60)

Norges landbrukshøgskole

Zoologisk institutt

Postboks 46, 1432 Ås-NLH

Tlf. (02) 94 82 88

Det var den anvendte del av entomologien som først kom inn i undervisningen ved NLH. Fra 1899 til 1960, etter at den høyere landbruksskole gikk over til høgskole, sto skogzoologien på timeplanen. Pensum i dette faget omfattet bl.a. skadeinsekter på skog og trevirke, og skogens nytteinsekter. Statsentomolog Schøyen underviste fra 1912-14., ellers var det skogbrukslærere som fram til 1920 hadde ansvar for faget. I 1920 ble Fridtjof Økland dosent i zoologi, en stilling han hadde til 1952. I denne tiden gikk entomologien, i tillegg til i skogzoologien, inn i det generelle zoologikurset som var obligatorisk for svært mange av studieretningene.

Etter 1960 har entomologien fått større plass. R. Sundby etterfulgte Økland i 1958, og i 1972 ble E. Hågvar ansatt. Fra 1964 er det gitt egne kurs i entomologi. Undervisningen skal gi grunnlaget for de anvendte entomologikursene, men i tillegg til systematikk skal studentene også ha en viss oversikt over de livsformer som finnes innen insektene.

Instituttet har siden tidlig på 60-tallet arbeidet med spørsmål i forbindelse med biologisk kontroll av skadeinsekter. Det har vært arbeidet både med predatorer og snylteveps, og flere

studenter fra Universitetet i Oslo har tatt sine hovedoppgaver ved instituttet. I dag er arbeidet konsentrert om snylteveps.

Eline Hågvar (førsteamanuensis, cand. real, f. 1944) arbeider med kontroll av bladlus i veksthus ved hjelp av snylteveps. Undersøkelsene omfatter også oppførelstudier av snylteveps og bladlus før, under og etter parasittering. Eline Hågvar har også arbeidet endel med biologi hos blomsterfluer.
(Tlf.: (02) 94 82 94)

Ragnhild Sundby (professor, dr. phil., f. 1922) har arbeidet med bladminerende insekter og parasitter og predatorer med henblikk på biologisk kontroll av skadeinsekter. Er idag særlig interessert i miljøpåvirkningenes betydning. (Tlf.: (02) 94 82 88)

Norsk institutt for skogforskning (NISK)

Postboks 61, 1432 Ås-NLH

Tlf.: (02) 94 96 60

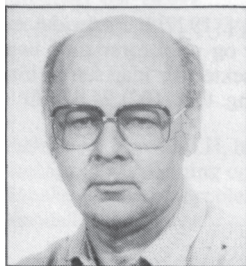
Forskning i entomologi kom igang ved Norsk institutt for skogforskning i 1958 (dengang Det norske Skogforsøksvesen) da Alf Bakke ble ansatt som forsøksleder med forstentomologi som arbeidsfelt. Forsøkslederen ble tilsatt med plikt til å forelese faget for skogbruksstudenter ved Norges Landbrukshøgskole. Denne undervisningen i forstentomologi har pågått siden 1960 og omfatter to kurs. Det er utført flere hovedoppgaver i entomologi ved NISK av studenter fra NLH og fra universitetene i Oslo, Trondheim og Bergen.

Forskningen har særlig omfattet problemer innen anvendt forstentomologi med hovedvekt på økologiske studier av skadeinsekter, snutebiller, barkbiller, bartreveps samt viklere og gallmygg i grankongler. I de siste 15 årene har arbeidet i hovedsaken dreiet seg om barkbillers økologi og deres kjemiske kommunikasjon. I samarbeide med forskere i kjemi fra andre institusjoner er feromoner identifisert fra flere barkbillearter og responsen er påvist gjennom felttester. Det er utviklet metoder for bruken av syntetiske feromoner i kampen mot granbarkbilen. Grantrærnes resistensmekanismer mot barkbiller og dens sopp-symbiont er også studert. Instituttet har store samlinger av insekter som er knyttet til skogmiljøet i Norge, og det er lagt

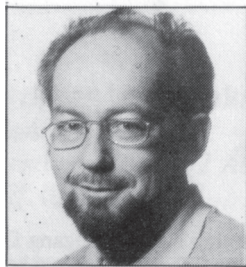
ned et betydelig arbeide for å kartlegge utbredelsen i Norge av flere insektgrupper. Informasjon og veiledning for skogbruksnæringen er en vesentlig del av instituttets arbeidsoppgave.

Øystein Austarå (forsker, forstkandidat, f. 1931) arbeider med skogsinsekter, spesielt biologiske og økologiske studier av granbarkbiller og rød furubarveps. Har også utført tilvekstundersøkelser etter avnåling av furu- og granskog, samt undersøkt effekter av kjemisk og biologisk bekjempelse. Han har arbeidet med de samme problemstillingene i Øst-Afrika, hvor enkelte sommerfugl-arter er alvorlige skadeinsekter i furuplantasjer. (Tlf.: (02) 94 96 90)

Alf Bakke (forskningsjef, professor, dr. philos., f. 1927) arbeider med insekter som er knyttet til skog, særlig barkbiller og deres kjemiske kommunikasjonssystemer. Har også utført økologiske og faunistiske undersøkelser av insektarter fra forskjellige grupper, hovedsakelig sommerfugler og biller. (Tlf.: (02) 94 97 00)

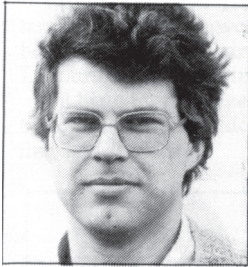
Erik Christiansen (forsker, dr. scient., f. 1938) arbeider med samspillet mellom insekter og deres vertsplanter, særlig forholdene mellom barkbiller, blåvedsopper og deres vertstre. Har også publisert arbeider om smågnagere og snutebiller som skader skogplanter. (Tlf.: (02) 94 96 98)

Sigmund Hågvar (forsker, dr. philos., f. 1944). Jordbunnsfauna i skog (collemboler og midd), bl.a. virkningen av kunstig sur nedbør. Arbeider også med jordbunnsfaunaens betydning i nedbrytningsprosessene. Har tidligere studert insektfaunaen i høyfjellet (Hardangervidda, IBP). Også interessert i vinteraktive insekter, næring hos insektspisende fugl og Norges tege-fauna. Opptatt av vernearbeidet for virvelløse dyr. (Tlf.: (02) 94 96 97)

Torstein Kvamme (fagassistent, f. 1952). Har for tiden permisjon for et år i Italia. Har arbeidet med barkbiller og feromoner. Interessert i biller, særlig barkbiller, trebukker og snutebiller. Arbeider med en revisjon av slekten *Trypodendron*. (Scolytidae). Har også arbeidet med utbredelsen til de norske maur (Hymenoptera, Formicidae). (Tlf.: (02) 94 96 93)

Fred Midtgaard (fagassistent, f. 1954). Skogskadedyr. Har arbeidet 1980-85 på prosjekt om skoghygiene og barkbillefare. Fra 1986 med virkninger av sur nedbør og annen stress av vertstrær på nåleetere (særlig rød furubarveps). Interessert i Hymenoptera Symphyta. Utarbeider preliminnære nøkler til de nord-europeiske artene. Holder på med en revisjon av Siricidae (Hym.) i Holarktis. Har foretatt undersøkelser av spesielt interessante insektbiotoper i indre Oslofjord. (Tlf.: (02) 94 96 95)

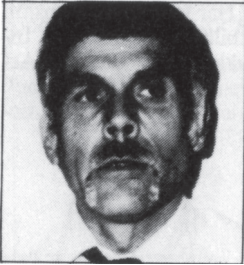
Rana Museum
Naturhistorisk avdeling
 Boks 301, 8601 Mo
 Tlf.: (087) 52 555

De første systematiske entomologiske innsamlinger ble gjort i 1973-74, da i regi av stiftelsen «Rana naturvitenskapelige forskningsstasjon» — forløperen for den naturhistoriske avdelingen. NAVF bevilget penger til feltarbeidet, men bearbeidingen av materialet (unntatt Araneae) ble ikke påbegynt før 1977/78 da stiftelsen gikk inn som en avdeling ved Rana Museum og fikk egen avdelingsbestyrer.

Samlingene omfattet den første tiden mest edderkopper, men det finnes nå også en representativ samling av sommerfugler.

Avdelingens entomologiske samling inneholder stort sett materiale fra Helgeland. Det er gjort en del mer spredte innsamlinger også i andre deler av Nordland fylke.

F.t. arbeider Stig Lundmo med småsommerfuglenes utbredelse i distriktet, mens Per Strumfors har arbeidet en del med Tabanidae fra Nordland.

Per Straumfors (konservator, cand. mag., f. 1933) har særlig arbeidet med edderkoppdyr, de siste 10 år (med mange avbrudd) habitatpreferanser hos div. Araneae. De siste 3-4 år har ledig tid gått med til bearbeiding av småpattedyrfaunaen i Nordland og identifisering av nordnorske Tabanider. Ovenfor omtalte avbrudd har gått med til oppbygging av Naturhistorisk avdeling ved Rana Museum. (Tlf.: (087) 52 555)

Statens institutt for folkehelse (SIFF)

Entomologisk seksjon

Geitemyrsveien 75, 0462 Oslo 4

Tlf.: (02) 35 60 20

Entomologstillingen ved Statens institutt for folkehelse ble opprettet i 1973. Entomologisk seksjon ved SIFF driver både service, opplysningsvirksomhet og forskning vedrørende insekter og midd som har medisinsk og hygienisk betydning i Norge. Servicen består i identifisering og råd om bekjempelse av parasittiske insekter og skadedyr. Den utføres for alle enheter innen helsevesenet og for mange andre. Helst skal prøvene gå gjennom det lokale helseråd eller næringsmiddelkontrollen som SIFF gjennom informasjonsvirksomhet og kurser etter hvert skal dyktiggjøre på området. Seksjonen er den sentrale faginstans angående skadedyr og skadedyrbekjempelse for den samordnede næringsmiddelkontrollen i Norge. Til bruk ved besvarelsen av innsendte prøver er det laget ca. 100 orienteringer om skadedyr og bekjempelse.

På skadedyrområdet driver SIFF registreringer gjennom innsendte prøver og egne feltundersøkelser. Forsøksvirksomheten omfatter også bekjempelsesmidler og metoder.

Reidar Mehl (forsker, cand. real., f. 1937). Parasittiske og blod-sugende insekter og midd på fugler, pattedyr og menneske. Skadedyr i hus og matvarer. Aktuelle dyregrupper: lopper, lus, fjærlus, stikkmygg, klegg, sviknott, brems, lusfluer, flått og andre midd. (Tlf.: (02) 35 60 20)

Statens forskningsstasjoner i landbruk (SFL)

Statens forskningsstasjon Holt

Boks 100, 9001 Tromsø

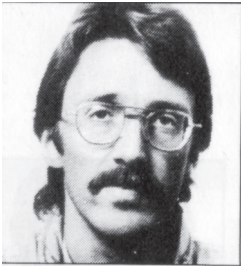
Tlf.: (083) 84 875

SF Holt er en av 13 distriktsstasjoner organisert under Statens Forskningsstasjoner i Landbruk (SFL) med administrasjon på Ås. Av totalt 33 ansatte er 7 forskere, herav en i plantevern. Andre forskningsområder er forvekster, grønnsaker og bær, poteter, jord og gjødsling. For enkelte områder er det et visst samarbeid med Universitetet i Tromsø.

Plantevernstillinga, som for øvrig er den eneste innen SFL, har siden den ble opprettet i 1975 vært besatt av personell under forskerutdanning, fra 1983 av Tor J. Johansen. Formålet er anvendt forskning innen plantevern med hovedvekt på nordnorske problemstillinger, hele tida i nærmest mulig samarbeid med Statens Plantevern på Ås. Landbruksentomologi har hittil vært dominerende med et visst innslag av herbologi. Den første tilsatte arbeidet hovedsaklig med biologi hos kålfluer i landsdelen, mens hovedprosjektet i dag er ei skadefluve ved engrappfrøavl i Bardu, *Delia fabricii* (Anthomyiidae). Dette er en nordlig flueart som hittil ikke er meldt som skadegjører andre steder i verden. Klarlegging av biologi er den primære oppgaven.

Det foretas ellers mer eller mindre systematisk registrering av den øvrige skadedyrfaunaen i landsdelen, med hovedvekt på eventuelle spesielle biologiske tilpasninger. En del direkte bekjempelsesforsøk samt biologiske observasjoner foretas spredt i landsdelen i samarbeid med Landbrukets forsøksringer.

Til hjelp i forskningen er det ved siden av ordinært veksthus og laboratorium også adgang til biologisk klimalaboratorium. Her foretas i dag detaljerte undersøkelser av klimakrav og utvikling hos *D. fabricii*.

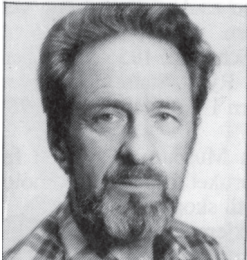

Tor J. Johansen (vit. ass., can. agric., f. 1955) arbeider med plantevernforskning i vid forstand, men med hovedvekt på skadeinsekter i landbruket i Nord-Norge. I dr. scient studier (NLH) inngår undersøkelse av grunnleggende biologi hos en nye skadefluve (*Delia fabricii*) ved engrappfrøavl i Bardu. Ellers spesielt opptatt av insekt-plante relasjoner. (Tlf.: (083) 84 875)

Statens Forskningsstasjon Særheim

4062 Klepp st.

Tlf.: (04) 42 03 33

Gudmund Taksdal (forskar, hagebrukskand. NLH, M. Sc. USA, f. 1928) arbeider ved Statens forskningsstasjon, Særheim m.a. med biologiske/økologiske granskingar av skadedyr på grønnsaker og med rådgjerder mot skadedyra. Han var tidlegare lektor i landbruksentomologi ved NLH, og to år i same stilling ved Makerere University, Uganda. Han har framleis entomologiske oppdrag i Afrika. Har arbeidd mest innanfor Diptera og Heteroptera. (Tlf.: (04) 42 03 33)

Statens Forskningsstasjon Ullensvang

5774 Lofthus

Tlf.: (054) 61 105

Den entomologiske forskinga ved SF Ullensvang (tidl. Ullensvang forsøksgard) starta opp i 1961, då Torgeir Edland var stasjonert her fram til 1968. I åra som følgde etter det, vart det utført ein del bekjempingsforsøk i samarbeid med Statens Plantevern, zoologisk avdeling, Ås. Sidan 1979 har stasjonen hatt eigen fagentomolog, Kåre Hesjedal, som har gjennomført 2 tre-årige forskingsprosjekt finansiert av NLVF, og som no arbeider på det tredje.

Torgeir Edland arbeidde særskildt med arts-, livssyklus- og skadesymptom registrering av ulike sommarfuglartar i frukthagar. Kåre Hesjedal var særskildt arbeid med rotsnutebiller i jordbær og teiger i pære- og eplehagar, artsregistrering, livssyklus, skadeomfang og rådgjerder.

Kåre Hesjedal (forskar, dr. scient., f. 1947) arbeider med skade- og nytteinsekt i frukt- og bær dyrkinga, med hovudvekt på integrerte rådgjerder mot skadeinsekt. Arts-, livssyklus-, og skadesymptomregistrering, fastsetjing av skadetersklar og resistensforskning er viktige arbeidsområde. (Tlf.: (054) 61 105)

Statens plantevern

Zoologisk avdeling

Boks 70, 1432 Ås - NLH

Tlf.: (02) 94 94 38

Grunnlaget for avdelingen ble lagt ved at Stortinget i 1891 opprettet stilling for en landbruk-sentomolog, i 1894 endret til statsentomolog. I perioden 1891-1918 dekket statsentomologen foruten skadedyr også plantesykdommer. I 1942 ble det opprettet en zoologisk avdeling ved Statens plantepatologiske institutt, i 1946 endret til Statens plantevern.

Statsentomolog 1891-1912 var W.M. Schøyen, 1913-1955 T.H. Schøyen, 1955-1982 (permisjon 1976-82). J. Fjelddalen og fra 1983 (fungerende 1976-82) T. Rygg. Statsentomologen var leder av avdelingen og administrativ leder av Statens plantevern i 1947-1967, fra 1968 egen direktørstilling.

Statsentomologen, senere avdelingen, hadde lokaler i Zoologisk Museum på Tøyen fra 1922, men flyttet i 1958 til nytt instituttbygg på Ås. Skadedyr i skogbruket som statsentomologen også hadde tatt seg av i 1891-1957 ble ved flyttingen overført til skogforskningen.

Zoologisk avdeling har ansvaret for biologisk forskning og bekjempelse, veiledning og undervisning om skadedyr på jord- og hagebruksvekster. Vedr. undervisning i landbruks-entomologi ved Norges landbrukshøgskole har statsentomologen forestått denne kontinuerlig

siden 1891, i perioden 1891-1955 også forstentomologi. Fra 1965 ble opprettet en egen undervisningsstilling i landbruksentomologi. Det har vært tatt en rekke hovedoppgaver i anvendt entomologi, i de senere år også dr. scient. studier.

Statsentomologen fikk sin første assistent i 1942. Etter siste krig har avdelingen blitt betydelig utvidet og består i dag av ca. 20 personer, derav 8 forskere. Arbeidsområdet er også blitt langt videre og omfatter biologisk/økologisk forskning av skadelige insekter, midder og nematoder på planter, mekanisk, biologisk og kjemisk bekjempelse, biologisk prøving av nye skadedyrmidler, miljøtoksikologi, prognoser for varsling av angrep, internasjonalt farlige skadedyr etc.

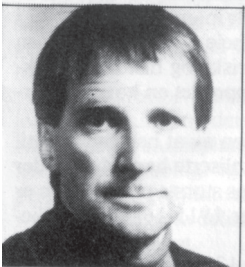

Arild Andersen (amanuensis, dr. scient., f. 1950). Skade- og nytteinsekter i jordbruksvekster og grønnsaker på friland. Har arbeidet mest med løpebiller og kortvinger som predatorer på skadedyr i grønnsaker. Nå arbeider han mest med bladminérfluer som skadedyr i korn og gras. (Tlf.: (02) 94 94 00)

Torgeir Edland (førsteamanuensis, sivilagronom, f. 1932). Skadedyr i frukthager. Har arbeidet spesielt med prognoser og varsling av skadedyrangrep i frukthager, midd som skadedyr og nyttedyr i frukthager. (Tlf.: (02) 94 94 37)

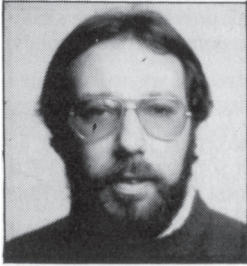

Jac. Fjeldalen (adm. direktør, cand. hort, f. 1918). Forskningsadministrasjonen vedr. skadegjørere, bekjempelse, plantevernmidler m.m. Internasjonalt plantevern, herunder fytosanitære skadegjørere. Anvendt entomologi. Lepidoptera. (Tlf.: (02) 94 60 90)

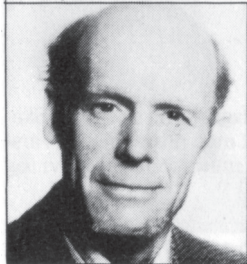

Trond Hofsvang (førsteamanuensis, cand. real. f. 1944) arbeider med biologisk bekjempelse i veksthus, spesielt med biologien til bladlussnylteveps (Aphidiidae), bl.a. oppførsel ved parasittering, oppsøking av vertdyr. Har også arbeidet med effekten av samplanting på skadedyr i grønnsaker. Samler på Tipulidae ('storstankelbein'), er interessert i utbredelsen og livssyklus til norske arter. (Tlf.: (02) 94 94 23)

Sverre Kobro (fagkonsulent, cand. real., f. 1944) arbeider med bekjempelse av skadedyr (vesentlig i frukt), og har ansvaret for varsling av rognebærmøllangrep i eple. Han arbeider ellers med Lepidoptera generelt, og med sugere i pære. (Tlf.: (02) 94 94 00)

Richard Meadow (forskningsassistent, M. Sc., f. 1954) arbeider på NLVF prosjektet «Integrerte rådgjerder i frukthagar — skadedyrsklar». Han har tidligere gjort undersøkelser i biologisk bekjempelse av skadedyr i grønnsaker på friland (USA) og i veksthus (USA og Norge), især bekjempelse av bladlus ved bruk av snylteveps og bladlusgallmyggen. (Tlf.: (02) 94 94 00)

Trygve Rygg (statsentomolog, sivilagronom, f. 1921). Skadedyr i jord- og hagebruk. Arbeider med skadedyrenes biologi og økologi og deres økonomiske betydning som skadegjører. Skadedyrskler og kjemisk bekjempelse. (Tlf.: (02) 94 94 00)

Stavanger Museum

Muségaten 16, 4000 Stavanger

Tlf.: (04) 52 60 35

Stavanger Museum hadde eksistert i 5 år da entomologen Tor Helliesen ble ansatt som bestyrer for hele museet, med 2 preparanter og intet annet personale til hjelp. Helliesen var født i Halden i 1855. Han tok eksamen ved Universitetet i Oslo i 1881, var spesielt interessert i biller og i studietiden mye sammen med den jevngamle Ths. Münster. Gjennom hele 27 år var Helliesen eneste konservator ved Stavanger Museum og skjøttet både naturhistoriske og historisk-antikvariske samlinger. Først fra 1909 fikk han noen avlastning da det ble opprettet en konservatorstilling for en arkeolog.

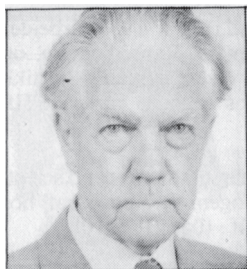
Helliesen reiste mye omkring i Rogaland og samlet insekter (ved siden av at han også inntil 1909/10 registrerte fortidsminner), tildels også i Agderfylkene. I alt publiserte han 24 arbeider over coleoptera og beskrev bl.a. en ny art *Chrysomela crassicornis*. Hans største publikasjon er «Stavanger Amts Coleoptera» på 178 sider, trykket i museets årshæfter 1915-16, etter Helliesens død i 1914.

Helliesen bygget ved egne innsamlinger opp en coleoptersamling på 1228 arter bare fra Rogaland, supplert med noe materiale fra Agder og andre deler av landet. Dessuten mer be-

skjedne, men velordnede samlinger også av orthoptera, odonata og hemiptera. Han skaffet også tilveie en samling av sommerfugler, visstnok innkjøpt fra overgartner Nils Gren Moe ved Oslo-universitetets botaniske hage.

Etter Helliensens død ble H. Tho L. Schaanning (født 1878) ansatt som konservator fra 1. juli 1918. Schaanning var ornitolog, og i de 30 år han bestyrte den naturhistoriske avdeling, var ornitologien enerådende. Dette endret seg noe da cand. real. H. Holgersen avløste Schaanning fra 1. januar 1949. Holgersen var både ornitolog og entomolog og hadde ved ansettelsen bak seg bl.a. 18 entomologiske publikasjoner, om maur og sikader, deriblant «Ant Studies in Rogaland» (Avhandl. Vid. Akad. 1943:7), bygget på hovedoppgave ved universitetseksamen.

Selv om ornitologien fortsatt ble det viktigste fagområde ved den zoologiske avdeling (som den nå ble kalt), ble ikke entomologien oversett. Sommerfuglsamlingen fikk tilvekst ved gaver fra private samlere; nye samlinger ble bygget opp, av norske og utenlandske maur, og ikke minst av sikader fra innsamlinger påbegynt privat av konservator tidlig på 1940-tallet og leilighetsvis fortsatt senere. Sikadesamlingen er landets største i sitt slag og omfatter ca. 6600 norske og ca. 200 skandinaviske ekspl. fordelt på 275 arter og er i fortsatt vekst.

Holger Holgersen (tidl. museumsdirektør, dr. philos. h.c., f. 1914). Maurfaunaen i Rogaland var emnet for hovedoppgave ved cand. real-eksamen 1942. Har samlet maur også i andre deler av Norge, foruten i Panama, Uruguay og flere middelhavsland. Fra 1942 systematiske innsamlinger av sikader i alle norske fylker unntatt Finnmark. En del publikasjoner innen begge grupper, ellers mest virksom innen ornitologi, særlig i museumstiden 1949-81. Arbeider som pensjonist med en samlet oversikt over norske sikader. (Tlf.: (04) 55 81 59)

Universitetet i Bergen

Zoologisk Museum

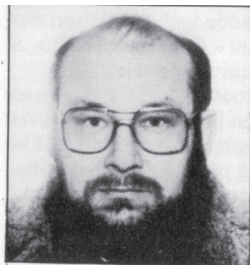
Muséplass 3, 5000 Bergen
Tlf.: (05) 21 29 05

Allerede lenge før Universitetet i Bergen ble grunnlagt, hadde staben ved de Naturhistoriske samlingene (Bergen Museum) drevet undervisning innenfor zoologi. Universitetet i Bergen ble grunnlagt 1948 og så tidlig som 1951 ble det avlagt en cand.real eksamen innenfor entomologi.

Med professor Hans Kauri i sjefstolen kom det en stor oppsving i terrestrisk zoologi med jordbunnsfauna, og dermed også innenfor entomologi. Noe senere ble det tatt opp emner i ren entomologi i studieplanen. Zoologisk Museum er idag delt i to underavdelinger med ansvar for henholdsvis økologi og systematikk/dyreceografi. Musévirksomheten, både den rent vitenskapelige og den publikumsrettede ligger under sistnevnte avdeling. Entomologi har en bred plass innenfor begge avdelinger, og en rekke studenter har tatt, eller holder på med oppgaver innenfor dette feltet.

Vestlandet er muséets ansvarsområde og materiale etter en rekke større undersøkelser er i

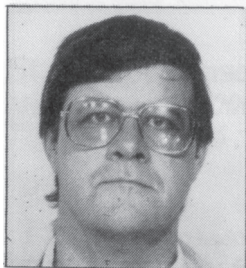
muséets samlinger. Spesielt kan nevnes materialet etter en rekke vassdragsundersøkelser, IBP-prosjekter og miljøvernundersøkelser. Muséet har gode norske og nordiske samlinger av *Coleptera*, *Hymenoptera*/Apidae, *Araneae*, *Myriapoda*, *Neuropteroidea*, *Tabanidae* og *Chironomidae*. *Chironomidae* i samlingene er også sterkt representert i verdensmålestokk, og en gruppe av muséets ansatte driver sin forskning basert på denne familien.

Trond Andersen (universitetsbibliotekar, cand.real, f. 1946). Arbeider med faunistikk og økologi hos vårfluer (*Trichoptera*), for tiden også med «truede» insekter, da spesielt «truede» sommerfugler i kystområdene rundt Oslofjorden. (Tlf.: (05) 21 32 69)

Lita Greve Jensen (1. konservator, cand.real, f. 1937) arbeider med *Neuroptera* Planipennia, *Megaloptera*, *Raphidioptera*, og endel *Brachycera* *Diptera*. Har arbeidet vesentlig med faunistikk og zoogeografi, samt biologien hos enkelte arter. (Tlf. (05) 21 29 12)

Godtfred Anker Halvorsen (vitenskapelig assistent, cand.scient, f. 1952), arbeider med systematikk, fylogeni og biogeografi hos fjærmygg (*Diptera*: *Chironomidae*). (Tlf.: (05) 21 29 10)

Erling Hauge (1. amanuensis, cand.reål., f. 1941) arbeider med edderkopper (*Araneae*), deres faunistikk (fortrinnsvis i Norge og Norden) og systematikk/taxonomi. (Tlf.: (05) 21 29 27)

Bjarne A. Meidell (førstelektor, cand.real, f. 1943) arbeider med norske myriapoders taxonomi og geografiske utbredelse. Har videre arbeidet med *Dermaptera*, *Blattaria*, «*Thysanura*» og terrestre *Isopoda*. Bearbeider myriapoder fra Madeira, spesielt polydesmidene i forbindelse med systematiske studier av gruppens palearktiske representanter. (Tlf.: (05) 21 29 05)

Torstein Solhøy (1. amanuensis, cand.real., f. 1942). 1: Biogeografi, økologi og systematikk hos oribatider (hornmidd) i høyfjellet og på nordatlantiske øyer. 2: Økologi hos Carabider. 3: Øy - økologi hos invertebrater. 4: Økologi og fenotypisk variasjon hos terrestre snegl. 5: Herbivori hos insekter. Veileder cand.scient.-studenter i entomologiske studier. (Tlf.: (05) 21 22 34)

Ole A. Sæther (professor, cand.real., f. 1936). Systematikk, morfologi, zoogeografi, fylogeni og økologi av chironomider, chaoborider og andre ferskvannsinsekter. Generell systematikk, fylogeni og evolusjon. Innsjøtypologi, plankton og generell limnologi. Først ved Limnologisk Inst., Univ. Oslo, 10 år ved Freshwater Inst., Winnipeg, Canada, fra 1977 ved Zool. Mus., Bergen. Publikasjoner og undersøkelser hovedsaklig fra Nord- og Mellom-Amerika, Norge og samlede holarktiske område. (Tlf.: (05) 21 29 26)

Endre Willassen (1. konservator, dr.scient., f. 1950). Fjærmygg (Diptera: Chironomidae) - systematikk og biologi. Har særlig arbeidet med fauna i høyfjell og arktiske strøk. Særlige interesser: Diptera i rennende vann, morfologi, fylogenetisk systematikk, historisk biogeografi. Har spesielt arbeidet med fjærmygg i brekker. (Tlf.: (05) 21 29 01)

Universitetet i Oslo

Biologisk institutt, Avd. for limnologi

Postboks 1027 Blindern, 0315 Oslo 3

Tlf. (02) 45 50 50 - 45 45 53.

Avdeling for limnologi (ferskvannslære) studerer innsjøer og elver.

Deler av undervisningen kommer inn på insekter i ferskvann, slik som deres plass og funksjon i økosystemene, deres generelle tilpasninger til liv i vann (respirasjon, ernæring) og mer spesielle tilpasninger til for eksempel liv i sterk strøm. Insektenes betydning som biologiske indikatorer for å karakterisere innsjøtyper (eks. fjærmygg (Chironomidae), grad av organisk belastning (saprobiesystemet), eller surhetsnivå blir også gjennomgått.

Deler av hovedoppgavene til noen limnologistudenter har tildels også omfattet insektfaunaen i vann. Andre deler av forskningsaktiviteten ved avdelingen berører regionale studier av utbredelsen av spesielle arter og grupper av ferskvannsinsekter i Norge (særlig vannteger som ryggsvømmere, buksvømmere, vannløpere, vannskorpion og stavtege).

Jan Økland (professor, cand.real., f. 1931) arbeider med ferskvannsekologi og kommer i kontakt med insekter i flere sammenhenger: deres plass og funksjon i økosystemene og hvordan de kan brukes som biologiske indikatorer på innsjøtyper eller grad av sivilisatorisk påvirkning (forsuring, belastning av org. stoff). På artsnivå har han interessert seg for utbredelsen av vannskorpion (*Nepa cinerea*) og stavtege (*Ranatra linearis*) i Norge. Deltatt i utarbeidelsen av EIS-systemet for inndeling av Norge. (Tlf.: (02) 45 45 17)

Karen Anna Økland (forsker, cand.real., f. 1932) arbeider med utbredelsen av bunndyr i ferskvann i Norge. Et prosjekt om regional utbredelse av vanntege (Hemiptera, Heteroptera) er igang i samarbeide med Dr. C.-C. Coulianos. Hun har revidert det klassiske systemet for inndeling av Norge i fylkesdeler («Strand-systemet») og deltatt i utarbeidelsen av det nye EIS systemet der Norge er inndelt i modifiserte 50-kilometer ruter. (Tlf.: (02) 45 45 18)

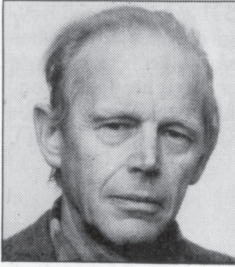
Universitetet i Oslo

Biologisk institutt, Avd. for zoologi

Postboks 1050 Blindern, 0316 Oslo 3

Tlf.: (02) 45 50 50

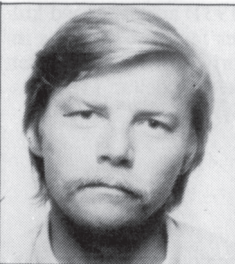
De første forelesningsserier i entomologi ved UiO ble holdt fra 1854 av Lauritz Esmark ved Zoologisk museum. *Zoologisk laboratorium* ble imidlertid ikke grunnlagt før i 1886, og undervisningen modernisert av Kristine Bonnevie i årene rett etter århundreskiftet. Laboratoriet ble senere til Zoologisk institutt, og fra 1984 til Avdeling for zoologi, Biologisk institutt. Entomologi inngikk tidlig i systematikkundervisningen, og helt fra 1919 og til 1959 holdt Leif R. Natvig egne kurs og forelesninger om insekter. Stor oppsving fikk faget da Arne Semb-Johansson ble ansatt i 1948, og gjennomførte betydelige undersøkelser i insektsfysiologi. Under ledelse av Eivind Østbye ble det i 1960-årene utført en rekke entomologiske undersøkelser på Finse. Entomologien fikk egne lokaler i Biologibygningen (Kristine Bonnevies Hus), og Lauritz Sømme ble ansatt som dosent i faget året før innflytningen i 1971. Det undervises i entomologi både til førsteavdeling og til hovedfag. I de siste 25 år er det bl.a. tatt en rekke hovedoppgaver på anvendt entomologi (ofte i samarbeid med institutter på Ås), høyfjellsentomologi og kuldetoleranse hos insekter.

Bengt Christiansen (universitetslektor, cand.real., f. 1924) har arbeidet med insekter som næring for rypekyllinger, larveutvikling hos Hydrophilidae, insektfaunaen på Bjørnøya og Spitsbergen m.m. Nå generell faunistikk og dyregeografi - og underviser i entomologi ved Universitetet i Oslo. (Tlf.: (02) 45 45 70)

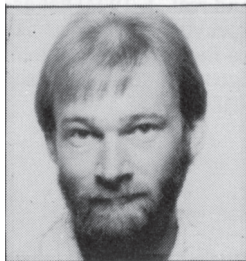
Lawrence R. Kirkendall (stipendiat, ph.d, f. 1950) arbeider med insektøkologi og -adferd og er interessert i diverse aspekter av evolusjonsteori. Han har i over 4 år studert forholdet mellom kjønn og ikkekjønnet formering hos *Ips acuminatus* (Coleoptera: Scolytidae). Før han kom til Norge arbeidet han med parringssystemer (mating systems) hos insekter og edderkopper bl.a. i California, Arizona, Michigan, Panama og Mexico. I *acuminatus*-forskningen er et samarbeide med kolleger i Norge, Sverige, Finland og Bulgaria, og dekker parringsadferd, populasjonsdynamikk, populasjonsgenetikk og reproduksjonsbiologi. (Tlf.: (02) 45 61 86)

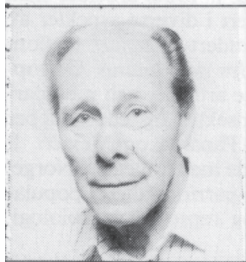
Hans Petter Leinaas (forsker, dr.philos., f. 1948). Livshistoriestrategier og tilpasning til variable miljø, sosial adferd, og struktur og dynamikk i naturlige samfunn. Han har vesentlig arbeidet med collemboler (spretthaler), men arbeider for tiden med evertebratsamfunn på mudderflater i tidevannssonen. Nåværende adresse: UiO, Biologisk inst., Avd. for Marin zoologi og marin kjemi, P.b. 1064 Blindern, 0316 Oslo 3 (Tlf.: (02) 45 45 14)

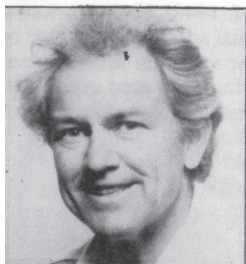
Astrid Løken (senior stipendiat, dr.philos., f. 1911). Hymenoptera: Apidae, Vespidae (humler og veps), systematikk, faunistikk, økologi, biologi. (Tlf.: (02) 45 45 03 eller 14 16 80)

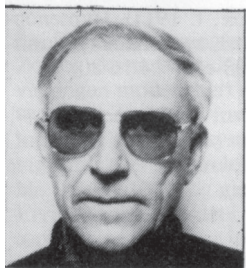
Preben Ottesen (vit.ass. cand.scient. f. 1953) arbeider med høyfjellsentomologi, spesielt samfunnsøkologi og økofysiologi hos løpebiller og kortvinger med henblikk på hvilke faktorer som knytter dem til bestemte høyfjellshabitater og til høyfjellet kontra lavlandet. Også interessert i systematikk og dyregeografi hos biller generelt. (Tlf.: (02) 45 45 40)

Arne Semb-Johansson (professor, dr.philos., f. 1919). Insektenes utvikling og forplantning, særlig den endokrine regulering og forholdet til miljøfaktorer. Har vært engasjert i ICIPE (The International Centre of Insect Physiology and Ecology) Kenya siden 1971, særlig med «army worm» og tse-tse fluer. (Tlf.: (02) 45 45 60)

Lauritz Sømme (professor, dr.philos., f. 1931) arbeider med kuldetoleranse, anaerobiose og andre former for tilpassing hos insekter og midd til ekstreme klimatiske forhold. Han har foretatt undersøkelser i norske og tropiske høyfjell, og deltatt i fem ekspedisjoner til Antarktis. (Tlf.: (02) 45 45 41)

Eivind Østbye (førsteamanuensis, cand.real., f. 1935). Høyfjellsøkologi, herunder insekter, særlig biller. (Tlf.: (02) 45 45 87)

Universitetet i Oslo
Zoologisk Museum, Entomologisk avdeling
Sars gt. 1, 0562 Oslo 5
Tlf.: (02) 68 69 60

Zoologisk Museums røtter går langt tilbake. Det begynte i 1813 i og med at de naturhistoriske samlinger ble grunnlagt. De første fortegnelser av insektsamlinger er fra 1817 der det nevnes «1000 Doubletter af Provst Deinbolls Insektsamling». Zoologisk Museum synes å være et faktum i 1853 i Maribogården i sentrum av Oslo. Til Tøyen flyttet det i årene 1907-1910. Entomologisk avdeling ble til i Leif Reinhard Natvigs tid og han ledet avdelingen frem til sommeren 1965, da Albert Lillehammer overtok. Reidar Mehl, John E. Brittain og Jan E. Raastad har vært vitenskapelige assistenter ved avdelingen. Fra 1984 ble så J.E. Raastad fast ansatt.

Et flertall av de som har arbeidet på avdelingen har hatt vanninsekter som sitt hovedarbeidsfelt: Natvig med Culicidae; som også Mehl har arbeidet delvis med, Brittain har arbeidet med Trichoptera, Plecoptera og Ephemeroptera, Raastad med Simuliidae og Lillehammer med Plecoptera og Trichoptera.

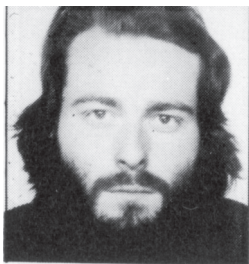
En rekke hovedoppgaver er tatt ved avdelingen, alle på vanninsektene Plecoptera og Trichoptera.

Albert Lillehammer (førstekonservator, dr. philos., f. 1930) arbeider med livssyklusstudier, dyregeografi og taxonomi hos vanninsekter, spesielt steinfluer. Studerer også vassdragsreguleringens innflytelse på de samme grupper. Med hensyn til steinfluene er problemstillingen bundet til den nordeuropeiske fauna. (Tlf.: (02) 68 69 60)

Jan Emil Raastad (universitetslærer, cand.real., f. 1942). Systematikk, dyregeografi og økologi hos fennoskandiske knottarter (Diptera, Simuliidae). (Tlf.: (02) 68 69 60)

Jan Henrik Simonsen (cand.real., f. 1956). Arbeid: Som regel innen ferskvannsbibliologi, samt som illustratør. Hovedfag: Buksvømmere (Heteroptera - Corixidae). Interessecfelt: Entomologi og natur generelt. (Tlf.: (02) 68 69 60, l. 182).

John E. Brittain (forsker, dr.philos., f. 1946) arbeider med ferskvannsbibliologi, spesielt økologi, utbredelse og taksonomi hos døgnfluer (Ephemeroptera) og steinfluer (Plecoptera). Han arbeider også med høyfjellsentomologi, vassdragsreguleringer og forurensningsstudier. (Tlf.: (02) 68 69 60)

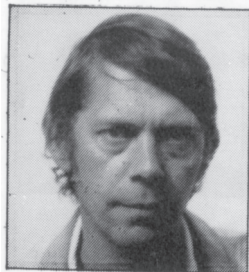
Universitetet i Tromsø

Institutt for biologi og geologi

Postboks 3085, Guleng, 9001 Tromsø

Tlf.: (083) 70 011

Den første entomologiske aktivitet ved Institutt for biologi og geologi startet i 1974 da Johan Andersen ble ansatt i amanuensis-stilling. Virksomheten omfattet de påfølgende år økologiske og dyregeografiske undersøkelser på carabider og bark- og vedborende biller. Det siste prosjektet har vært drevet sammen med Arne Nilssen som frem til 1977 var hovedfagstudent. Prosjektet har senere i stor grad fortsatt ved undersøkelser foretatt av cand.real.-studenter. Noe eget kurstilbud i entomologi har ikke foreligget; bare et kurs som tar for seg økologiske og evolusjonære problemstillinger belyst ved insekter.

Johan Andersen (1. amanuensis, cand.real., f. 1938). Økologi og dyregeografi hos Carabider, spesielt hos arter knyttet til elvebredder. Han har foretatt undersøkelser i Norge og øvrige Skandinavia, i M- og S-Europas fjelltrakter og i Kenya. (Tlf.: (083) 70 011)

Universitetet i Tromsø
Tromsø Museum, Zoologisk avdeling
 9000 Tromsø
 Tlf.: (083) 86 080

I 1877 fikk Tromsø Museum (opprettet i 1872) sin første konservator i zoologi, nemlig Hans Jacob Sparre Schneider. Hans spesialitet var entomologien, særlig sommerfugler og biller. I hans virke fram til 1918 publiserte han en rekke artikler om nordnorsk entomologi, og hans preparerte insekter utgjør fremdeles et betydelig innslag i museets samlinger.

Trond Soot-Ryen var ved Tromsø Museum fra 1921-1959, og som den meget allsidige zoolog han var, tok han seg også av insektene, i særlig grad dipterne.

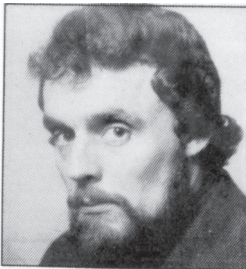
Tromsø Museum var deretter uten entomolog inntil Johan Andersen tiltrådte, først som NAVF stipendiat i 1966 og deretter i ny konservatorstilling i 1969. Han arbeidet ved museet fram til 1975, og særlig med løpebiller på elvebredder. Allerede fra starten av var entomologien sentral i biologiundervisningen ved Univ. i Tromsø, en undervisning som kom igang fra 1972. Tromsø Museum ble inkorporert som eget institutt ved Univ. i Tromsø fra 1.1. 1976.

Kaare Aagaard tiltrådte som ny konservator i 1977. Hans spesialområde var fjærmygg og sommerfugler. Aagaard ble i 1982 avløst av Arne Fjellberg, som er spesialist på holarktiske collemboler.

Fra 1979 var også museumslektoren entomolog. Det var Arne C. Nilssen, den første hovedfagsstudent i entomologi ved Univ. i Tromsø. Han arbeider med barkbillers spredningsøkologi, etter hvert også med reinbrems.

Arne Fjellberg (konservator, cand.real., f. 1946). Collembola. Systematikk, biogeografi, økologi i nordområdene. Har ellers ansvaret for insektsamlingene ved Tromsø Museum. (Tlf.: (083) 86 080, l. 122)

Helge Huru (forsker, cand.real., f. 1947) arbeider med vassdragsreguleringssaker, ferksvannsfauna, spesielt steinfluer og døgnfluer, utbredelse, biologi og livssyklus. Han arbeider også med ernæring hos lakseunger. (Tlf.: (083) 86 080)

Arne C. Nilssen (amanuensis (museumslektor), f. 1943). Faunistikk, spredningsøkologi og zoogeografi hos barkbiller og generell økologi hos barkinsekter. Adferd og økologi hos reinens ne-sebrems og hudbrems, og blodsugende insekter. (Tlf.: (083) 86 080)

Universitetet i Trondheim

Museet

Erling Skakkes gt. 47, 7000 Trondheim

Tlf.: (07)

Entomologien ved Universitetet i Trondheim, Muséet (tidligere det Kongelige Norske Videnskabers Selskab, Museet) er meget gammel. Muséet ble opprettet i 1760 og det finnes insekt-samlinger fra den første tiden, samlet av en av stifterne av Museet, biskop Johan Ernst Gunnerus.

Fram til 1970 var det dyktige amatører som bygde opp samlingene ved DKNVS, Museet. Av kjente navn kan nevnes lege dr.philos Bjarne Lysholm som grunnla billesamlingen; direktør Reidar Brekke som var forsikringsmann la grunnlaget for de første samlingene fra de akvatiske ordenene steinfluer, døgnfluer og vårflyer; og fra den senere tid danner C.F. Lührs samling stammen i museets sommerfuglsamlinger. Stillingen konservator i entomologi ble opprettet i 1970 og ble besatt av John O. Solem, med spesialen innen ferskvannsentomologi.

Hovedfag i zoologi har det vært anledning til å avlegge i Trondheim siden 1969, og dette satte fart også i entomologien her. Museet har i første rekke bidratt til at mange ferskvannsentomologiske hovedfagsoppgaver har blitt avlagt, men noen oppgaver innen terrestrisk entomologi er også utført. Hovedfagsoppgavene har i noen grad behandlet taksonomiske problemer, men langt de fleste har hatt økologiske problemstillinger. Siden 1984 har Trondheimsgruppen av Økoforsk (en NAVF-organisasjon finansiert av Miljøverndepartementet) vært tilknyttet museet, og til denne gruppen er entomologen Kaare Aagaard knyttet. I dag arbeides det med taksonomiske problemstillinger, livssyklusstudier, samfunnsstrukturer og utbredelse. Problemstillinger av mer spesifikk karakter er: insekter i vernesammenheng (eks. sjeldne insekter som verneobjekt), insekter som indikatorer i miljøovervåking, insekter i vernetede områder (f.eks. nasjonalparker) og insekter i urskogsområder.

Foruten de rene entomologer har muséet også flere ferskvannsbioologer som befatter seg med entomologiske problemer av økologisk art.

John O. Solem (1. konservator, dr.philos., f. 1938). Akvatisk entomologi, hovedsaklig vårflyer (larver og voksne), taksonomi, livssyklus, generell økologi og etologi. Han har gjort feltarbeid i Skandinavia, på Svalbard og i USA. (Tlf.: (07) 59 22 96)

Kaare Aagaard (førsteamanuensis, cand.real., f. 1947). Økologiske undersøkelser av fjærmygg-samfunn, især produksjon, diversitet og fenologi. Insekter i vernesammenheng (sommerfugler og øyestikkere) og som indikatorarter i miljøovervåkning. (Tlf.: (07) 59 22 93)

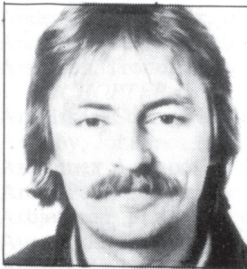
Universitetet i Trondheim

Zoologisk institutt

7055 Dragvoll

Tlf.: (07) 55 62 97

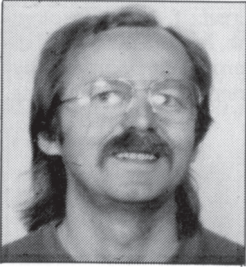
Entomologi har aldri eksistert som eget fag ved Zoologisk Institutt ved Universitetet i Trondheim, men faget har inngått i de ordinære zoologiske emner det har vært undervist i. Omtrent ti hovedfagsstudenter er uteksaminert med entomologisk oppgave, og halvparten av disse oppgavene ligger innenfor insektfysiologien. Det meste av den entomologiske aktiviteten ved instituttet idag ligger innenfor insektfysiologi, som er representert med to faste stillinger og to stipendiater. En tredje stipendiat arbeider med evolusjonsbiologi, men ellers er det ingen stillinger som i stor grad er orientert mot entomologi. Insektfysiologien er orientert mot kjemisk kommunikasjon hos barkbiller og mot temperaturlpasninger hos insekter i ulike miljøer.

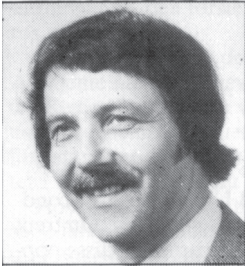
Tor Bollingmo (vit.ass. NAVF, cand.real., f. 1952) arbeider fra 1.1.1986 med treårig NAVF-prosjekt: «Evolusjon av sosialitet hos årevinger, Hymenoptera», der i første rekke investeringsforhold rundt produksjonen av de ulike kastene studeres. Har tidligere arbeidet med problemstillinger innen atferdsøkologi, spesielt hos fugl. (Tlf.: (07) 59 62 73)

Hanna Mustaparta (førsteamanuensis, dr.philos, f. 1942). Kjemisk kommunikasjon hos insekter: Feromoner, relasjoner mellom insekter - planter, predator-byttedyr og interspesifik blokkering/synergisme. Nevro-/sansfysiologi (luktesans): Reseptorer og sentralnervøse mekanismer. (Tlf.: (07) 59 62 68)

Dagfinn Refseth (konsulent, cand.real., f. 1947). Tilpasnings- og spredningsmekanismer hos biller, særlig m.h.t. geografiske variasjoner i morfologi og reproduksjonsbiologi. Sammensetning og struktur i insektsamfunn som grunnlag for klassifisering av naturtyper. (Tlf.: (07) 59 62 73)

Bjørn Åge Tømmerås (stipendiat, cand.scient., f. 1950) arbeider med luktefysiologi hos insekter. Av særskilt interesse er området kjemisk kommunikasjon mellom arter (interspesifikk) og vertsduftenes betydning med hensyn til valg av ynglemateriale. (Tlf.: (07) 59 62 74)

Karl Erik Zachariassen (førsteamanuensis, dr. philos., f. 1942). Fysiologiske tilpasninger til kulde hos biller, og det fysikalske grunnlag for de ulike former for tilpasninger. Har i den senere tid særlig arbeidet med vannbalanse og metabolisme hos insekter i tørre områder i Afrika, men har også studert slike forhold hos insekter i Norge og på Svalbard. Har hatt to års forskningsopphold i California og flere opphold i Afrika med total varighet på ett år. Samler på biller. (Tlf.: (07) 59 62 99).

Norsk Entomologisk Forening og dens lokalavdelinger

Medlemmer i Norsk Entomologisk Forening pr. 10. mai 1986

Etter adressen er tilføyd entomologisk interesseområde. Dette gjelder dem som besvarte spørreskjemaet i desember 1985. Insektgrupper skrevet med STORE BOKSTAVER: kan hjelpe andre medlemmer med bestemmelse av materiale innen denne gruppen. En del har stilt visse betingelser: ikke spritmateriale, kun i begrenset omfang osv. Ta derfor skriftlig kontakt før materialet sendes.

- Aalto, Antii, Anttilantie 10, SF-05840 Hyvinkää, Finland. *Lepidoptera*
- Abrahamsen, Rune Aksel, 3475 Sætre
- Ahlbom, Roald Schultz, Jutulveien 23, 2044 Frogner
- Ahlmark, Ingar, Siebkes gt. 6, oppg. 1, 0562 Oslo 2
- Alvheim Tor, Selsverket, 2670 Otta
- Akselsen, Jens Petter, Dælenenggt. 11 B, 0567 Oslo 5
- Ander, Kjell, Skogfridagt. 19, S-582 46 Linköping, Sverige
- Andersen, Arild, Statens plantevern, postboks 70, 1432 Ås-NLH. *CARABIDAE, STAPHYLINIDAE (Coleoptera)*
- Andersen, Frithjof, postboks 85, 1385 Solberg
- Andersen, Johan, Institutt for biologi og geologi, postboks 3085, Guleng, 9001 Tromsø
- Andersen, John Erik, postboks 1019, 4601 Kristiansand
- Andersen, Per, Bjørnhaugen 8A, 7500 Stjørdal
- Andersen, Trond, Universitetsbibliotek i Bergen, avd. Realfagbygget, Allégt. 41, 5000 Bergen. *TRICHOPTERA*
- Angelskår, Steinar, Karjolveien 27, 1600 Fredrikstad
- Anonby, Johannes Erik, Statens Forurensningstilsyn, postboks 8100 Dep., 0032 Oslo 1
- Anticimex A/S, postboks 7196, Homansbyen, 0307 Oslo 3
- Arød, Paul, Beslutgränd 3, S-222 47 Lund, Sverige
- Asbjørnsen, Bjørn Roger, postboks 190, 1432 Ås-NLH
- Aure, Odd Paul, 6620 Ålvundeid
- Austarå, Øystein, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH
- Bakke, Alf, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH. *Skådeinsekter i skog. CERAMBYCIDAE, SCOLYTIDAE (Coleoptera)*
- Bakke, Sigurd, Starrmyra 16, 7075 Tiller. *Lepidoptera, MACROS, PYRALIDAE, TORTRICIDAE*
- Bakken, Per, Stenfeltbakken 85, 1405 Langhus
- Bakken Hilde, Romolslia 76, 7000 Trondheim
- Bang, Christofer, Bakkeveien 9 D, 6100 Volda. *Insekter generelt*
- Bangsmoen, Gunnar, Holtveien 22 B, 1177 Oslo 11
- Batchelor, Christian, Spinnerigården, 1555 Son
- Beheim, Rolf, 3074 Skoger
- Berg, Yngvar, Sparavollen 27, 3000 Drammen

- Berg, Øistein, Bleikeråsen 56, 1370 Asker. *Papilionoidea (Lepidoptera)*
- Bergan, Per, Tverrvei 4, nr. 10 A, 0486 Oslo 4
- Bergersen, Ove, Hørløks vei 31 C, 7058 Jakobsli. *Lepidoptera. PAPHILIONOIDEA, NOCTUOIDEA*
- Bergsmark, Espen, Solbergs gt. 8 B, 3000 Drammen
- Bergvall, Jean Robert, Revsund 3237, S-840 50 Gällö, Sverige
- Birkenes, Svein M., Avstikkeren 7 B, 1800 Askim
- Biström, Olof, Sandviksgatan 6 A 10, SF-00180 Helsingfors 18, Finland
- Bjerga, Magnar, Ellisivsgt. 9, 4040 Madla. *Lepidoptera*
- Bjørkelo, Ulf, 3532 Flå
- Bjørnsen, Bjørn Ståle, Bekkasinveien 1, 4300 Sandnes. *Sphingidae, Lasiocampidae (Lepidoptera). Scarabaeidae, Cerambycidae (Coleoptera)*
- Bjånes, Jan-Fredrik, Måsåhaugen 42, 2600 Lillehammer
- Bollingmo, Tor, Kirkegt. 61, 7000 Trondheim
- Borgersen, Bjørnar, Gonveien 61 B, 3260 Østre Halsen. *Coleoptera*
- Braut, Geir Sverre, Mærbakkveien, 4340 Bryne. *Insekter generelt*
- Brittain, John E., Zoologisk museum, Sars gt. 1, 0562 Oslo 5. *EPHEMEROPTERA, Plecoptera, Trichoptera*
- Bruserud, Asle, 3550 Gol. *ODONATA, Coleoptera*
- Bøggild, Ole, Udbyhøjvej 186, DK-8900 Randers, Danmark
- Christiansen, Bengt, Biologisk institutt, Avd. for zoologi, postboks 1050, Blindern, 0316 Oslo 3
- Christiansen Rolf A., Heimdals gt. 4, 1500 Moss
- Christiansen, Tom, Amundrødveien 54, 3265 Helgeroa
- Christensen, Rune, Hektner, 2009 Nordby. *Lepidoptera, MACROS*
- Coulianos, Carl-Cedric, Kummelnäsvägen 90, S-132 00 Saltsjö-Boo, Sverige. *HETEROPTERA (Hemiptera)*
- Dahl, Johan, Erleveien 21, 6930 Svelgen
- Dahl, Karl, Obrestadgt. 14, 4000 Stavanger
- Dahlby, Rolf Christian, Rønne, 7130 Brekstad. *EPHEMEROPTERA, Plecoptera, Odonata, Neuroptera, Mecoptera, Trichoptera, Psocoptera*
- Dees, Jan, Meskestad, 3647 Hvittingfoss. *Lepidoptera*
- Edland, Torgeir, Helles vei 8, 1430 Ås. *Insekter/midd på frukttrær. Acarina (Prostigmata, Mesostigmata), Lepidoptera. PHYTOSEIIDAE (Acarina)*
- Egeland, Bjørn, Deichmanns gt. 11, 3600 Kongsberg
- Eikeland, Tor Jan, Strømbo, 3300 Hokksund
- Eikeli videregående skole, Biblioteket, Bispeveien 10, 1347 Hosle
- Ellefsen, Geir, Gimlebakken 7, 5000 Bergen
- Endal, Lars Jørgen, Frøsetåsen 1A, 7090 Støren
- Engdal, Jostein, Sandvik folkehøgskole, 8650 Mosjøen. *Coleoptera. CURCULIONIDAE*
- Ericson, Bertil, S. Rörumsv. 810 C, S-243 00 Höör, Sverige
- Erikstad, Kjetil, Rugdemyra 21 A, 9400 Harstad. *Lepidoptera*
- Fagerland, Snorre, Bønes, 8400 Sortland
- Falck, Morten A., Fjellhus allé 33, 0664 Oslo 6
- Fardal, Rune, postboks 158, 1441 Drøbak
- Fiske, Leif Ragnar, 5102 Alversund, *Siphonaptera*
- Fiske, Peder, 6523 Frei
- Fjelddalen, Jac., Statens plantevern, postboks 70, 1432 Ås-NLH. *Landbruksentomologi*
- Fjellberg, Arne, Tromsø museum, 9000 Tromsø, *COLLEMBOLA*
- Fjellheim, Arne, Zoologisk museum, Muséplass 3, 5000 Bergen
- Flagtveit, Magnar, Heiane 5, 5090 Nyborg. *Odonata, Lepidoptera*
- Flo, Asbjørn, Morildveien 19, 9100 Kalvøysletta
- Folkedal, Svein, Norsk hussoppforsikring Gjensidige, Ravnåsveien 3, 1254 Oslo 12

- Fosså, Jan, IMB, 5065 Blomsterdalen
 Framstad, Berit, 2022 Gjerdrum
 Frantzen, Harald, Onsøy st., Rute 503, 1600 Fredrikstad. *Lepidoptera, Coleoptera*
 Fridén, Axel, Gunnebogatan 15 B, S-431 36 Mölndal, Sverige
 Førland, Bjørn, postboks 1003, Jeløy, 1501 Moss
 Gehrken, Unn, Løvenskioldsgt. 18, 0260 Oslo 2
 Gjeldsvik, Norvald, Solegardsveg 17, 5047 Fana. *Formicidae, (Hymenoptera)*
 Grimsvud, Guro, Ånerudjordet 26, 1370 Asker. *Papilionoidea (Lepidoptera), Coleoptera*
 Græsedal, Frode, Reinslettveien 40, 8000 Bodø
 Gulbrandsen, Gro, Andreas Høknes vei 9, 7800 Namsos
 Gundersen, Tom, Haugergrenda 49, 1352 Kolsås
 Gunnarsson, Bengt, Ångskogsv. 8 B, S-417 43 Göteborg, Sverige
 Hafslund, Per, Krikestien 3, 3400 Lier. *Skogsinsekter, vanninsekter*
 Haga, Atle, 1810 Slitu. *Insekter i naturvernarbeidet*
 Hagen, Arne, Semsveien 160, 1370 Asker. *Insekter i bikuber. APIS sp. (Hymenoptera)*
 Hagenlund, Gösta, Paal Bergs vei 50, 1349 Rykkinn
 Halvorsen, Godtfred A., Zoologisk museum, Muséplass 3, 5000 Bergen. *Chironomidae (Diptera)*
 Halvorsen, Ragnvald, Nils Tollers vei 8 A, 0851 Oslo 8. *Lepidoptera, Coleoptera*
 Halvorsen, Svein Tore, Kyartsveien 117, 9022 Krokeldalen
 Hansen, Lars Ove, Sparavollen 23, 3000 Drammen. *Lepidoptera, MACROS*
 Hansen, Stig Otto, Eckersbergs gt. 21, 0266 Oslo 2
 Hansen, Øistein K., Granittveien 19, 3070 Sande i Vestfold. *Lepidoptera*
 Hanssen, Oddvar, Langslågt. 8, 6600 Sunndalsøra. *Coleoptera (trelevende)*
 Hardeng, Geir, Solåsen 12, 1600 Fredrikstad. *Vanninsekter. Insekter/vern*
 Hauge, Erling, Zoologisk museum, Muséplass 3, 5000 Bergen. *ARANEAE*
 Hauge, Eva, Myrland, 4300 Sandnes
 Heimholt, Reidar, Havoddveien 39 A, 4875 Nedenes. *Dytiscidae (Coleoptera)*
 Hemma, Stein, Kloster gt. 74 A, 7000 Trondheim
 Herstad, Bente, Olaf Bulls vei 24 A, 0765 Oslo 7. *Integrert kontroll, populasjonsdynamikk*
 Hesjedal, Kåre, 5780 Kinsarvik. *Insekter i frukt- og bærhager. GEOCORISAE (Heteroptera, Hemiptera)*
 Hetland, Ingebrigt, Nordheimbakken 32, 0378 Oslo 3
 Hillestad, Rolf, 3093 Hillestad
 Hjelde, Harald, Ringgt. 4 B, 0577 Oslo 5
 Hofstad, Bjørn, postboks 9, 3301 Hokksund
 Hofsvang, Lise, Brattvollveien 107, 1164 Oslo 11 *Heteroptera (Hemiptera)*
 Hofsvang, Trond, Brattvollveien 107, 1164 Oslo 11. *TIPULIDAE (Diptera)*
 Hogstad, Olav, Zoologisk institutt, Universitetet i Trondheim, 7055 Dragvoll
 Hole, Runar, Lidskjalv, 2660 Dombås
 Holgersen, Holger, Norvald Frafjords gt. 7 B, 4040 Madla *AUCHENORRHYNCHA (Homoptera, Hemiptera)*
 Hornvedt, Arnt O., postboks 68, 9050 Storsteinnes. *Insekter på jord- og hagebruksvekster*
 Husby, Jon Arve, Fossbakken, 7600 Levanger
 Hågvar, Eline, Solveien 121 B, 1170 Oslo 11
 Hågvar, Sigmund, Solveien 121 B, 1170 Oslo 11. *Collembola. Heteroptera. PENTATOMOIDEA (Heteroptera, Hemiptera)*
 Håkestad, Kjell, postboks 59, 3840 Seljord
 Håland, Øyvind, Horvnesveien 106, 8800 Sandnessjøen. *Vanninsekter. PLECOPTERA. DIXIDAE (Diptera)*
 Haarløw, Niels, Den kgl. Vet.- og Landbohøjskole, Zool. inst., Bülowsvej 13, DK-1870 København V. Danmark

NEF

- Ihlebak, Roar, postboks 108, 1940 Bjørkelangen
Indregard, Tor, Ulstadløkkveien 13 A, 7000 Trondheim
Jahren, Audun, Nordbråtan, 3340 Åmot
Jensen, Lita Greve, Zoologisk museum, Muséplass 3, 5000 Bergen. *NEUROPTERA, ACROCE-
RIDAE, RHAGIONIDAE, XYLOPHAGIDAE, ATHERICIDAE, STRATIOMYIDAE, SCENO-
PINIDAE, CLUSIDAE, TEPHRITIDAE, MICROPEZIDAE, TANYPEZIDAE, STRONGY-
LOPHALMYIDAE, OTITIDAE, PLATYSTOMATIDAE (Diptera)*
Johannessen, Leif, St. Olavs vei 25, 5000 Bergen
Johansen, Svein Mo, Lerkeveien 3 C, 1620 Gressvik
Johansen, Tor J., SF Holt, postboks 100, 9001 Tromsø
Johanson, Kjell Arne, postboks 66, 4530 Holum. *Lepidoptera*
Johansson, Peder, 4660 Evje
Jonassen, Terje, Neshaugen, 4170 Sjernerøy. *Diptera. DOLICHOPODIDAE, EMPIDIDAE*
Juul, Knud, Provstebakken 24, DK-8000 Aarhus, Danmark
Jæren Entomologklubb c/o Knut Rognes, Havørnbrautene 7 A, 4040 Madla
Jørum, Palle, Nørremøllevvej 84, DK-8800 Viborg, Danmark. *Coleoptera, spes. Carabidae*
Kaland, Toralf, Bernt Ankers gt. 7, 0183 Oslo 1
Kauri, Hans, Fr. Meltzers gt. 38, 5000 Bergen
KeņoGard A/S, Verpet Industriområde, 1540 Vestby
Kielland, Jan, postboks 169, 4900 Tvedestrand
Kirkendall, Lawrence R., Biologisk institutt, Avd. for zoologi, postboks 1050, Blindern, 0316
Oslo 3
Kjellberg, Hans-Ove, Assargatan 2 A, S-235 00 Vellinge, Sverige
Kjøseth, Turid, Grønlandsveien 58, 9000 Tromsø
Klausen, Finn Erik, Stenbruddveien 8, 1600 Fredrikstad. *PSEUDOSCORPIONES, ARANEA*
Klepaker, Tom, Nyborgveien 20 A, Kråkerøy, 1600 Fredrikstad
Kloster, Torbjørn, Grønneliveien 10, 4030 Hinna
Knudsen, Per, Ekornveien 24, 1430 Ås
Kobro, Sverre, Rosenlund, Vestveien 1464 Fagerstrand. *Microlepidoptera*
Kristiansen, Terje, Larsbråtveien 189, 0674 Oslo 6
Kristiansen, Tor, Simon Darres vei 72, 0969 Oslo 9
Krogen, Runar, Gina Krogs vei 20, 7000 Trondheim
Krogstad, Knut, Fossliveien 20 A, 7500 Stjørdal
Kvamme, Brynjulv, Ullestadveien 26, 5700 Voss
Kvamme, Håkon, Furulia 3 E, 1405 Langhus
Kvamme, Torstein, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH. *Coleoptera, Formicidae*
Kvernvik, Anny, Juvelveien 17, 4875 Nedenes
Kvifte, Gotfred I., Skogveien 38, 1430 Ås
Kålås, John A., DN-RU, Tungasletta 2, 7000 Trondheim. *Carabidae (Coleoptera)*
Laak, Sidsel van der, Karl Uchermans vei 4, 3155 Åsgårdsstrand
Langfjæran, Dag, Øverbyveien, 2830 Raufoss
Langeland, Nils, Fredrik Glads gt. 8 A, 0482 Oslo 2
Larsen, Runar, Oslo gt. 20, 0192 Oslo 1
Larsson Bengt, Humlegården, S-710 15 Vintrosa, Sverige
Lee, Henry, Vøyensvingen 20, Lei. 531, 0458 Oslo 4
Leinaas, Hans Petter, Piggisoppgrenda 9, 1352 Kolsås
Lervik, Alf, Bekkenstenveien 53, 0976 Oslo 9. *CARABIDAE, SILPHIDAE, ELATERIDAE,
BYRRHIDAE, LUCANIDAE, CERAMBYCIDAE, CHRYSOMELIDAE*
Lie, Peter W. Flitveien 33, 3200 Sandefjord
Ligaaard, Sindre, Kvitsund gymnas, 3850 Kviteseid. *COLEOPTERA*
Lillehammer, Albert, Zoologisk museum, Sars gt. 1, 0562 Oslo 5. *Plecoptera*
Lindaas, Gunnar A., N. Storgt. 11, 3000 Drammen

- Lindskog, Randi, Eirik Raudes gt. 5, 3040 Gulskogen
 Lohrmann, Anne, Alf Godagers vei 8 C, 7081 Sjetnhaugan
 Lund, Tor B., Solheimsveien 24, 9438 Breivika. *Lepidoptera*
 Lundmo, Stig, 8620 Utskarpen. *Odonata, Lepidoptera*
 Lühr, C.F., 2680 Vågåmo. *Lepidoptera*
 Lyberg, Helge, Tjeldveien 8 C, 4300 Sandnes. *Cleridae, Buprestidae, Cerambycidae, Scarabaeidae (Coleoptera), Macrolepidoptera, unntatt Geometridae*
 Løken, Astrid, Biologisk institutt, Avd. for zoologi, postboks 1050, Blindern, 0316 Oslo 3. *API-DAE, VESPIDAE (Hymenoptera)*
 Martinsen, Anne Kristin Østenbø, Gonveien 13, 3260 Østre Halsen
 Martinussen, Marit, Klin. kj. lab., postboks 3514 NSS, 8000 Bodø
 Mehl, Reidar, Entomologisk seksjon, Statens institutt for folkehelse, Geitmyrsveien 75, 0462 Oslo 4. *Parasittiske og blodsugende insekter og midd på fugler, pattedyr og menneske. Skadedyr i hus og matvarer. Identifiseringsservice drives som offentlig virksomhet fra SIFF i forbindelse med sykdom og skadedyrangrep. Bestemmelse av materiale utover dette etter avtale*
 Meidell, Bjarne, Zoologisk museum, Muséplass 3, 5000 Bergen
 Melbye, Else, Nielsenbakken 13, 1169 Oslo 11
 Midtgaard, Fred, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH. *SYMPHYTA (Hymenoptera)*
 Midttun, Bjørn, Bruskedalsreser 22, 5095 Ulset
 Mikkelsen, Harald, Honningsvåg Fiskarfangskole og videregående skole, 9750 Honningsvåg. *Lepidoptera, Coleoptera*
 Mjelde, Atle, A., 2866 Enger. *Pollineringsøkologi. BOMBUS sp. (Hymenoptera)*
 Moksnes, Sigrid, Vikanveien, 7500 Stjørdal. *Lepidoptera, Coleoptera*
 Mordt, Johan, Ludvikdalen 30, 6023 Emleim. *Carabidae, Cerambycidae (Coleoptera)*
 Murak, Stefan, Semsveien 166, 1370 Asker
 Müller, Carlic, Nebbeveien 25, 5033 Fyllingsdalen
 Myhr, Kai, postboks 140, 2630 Ringeby. *Microlepidoptera*
 Mysterud, Ivar, Biologisk institutt, Avd. for zoologi, postboks 1050, Blindern, 0316 Oslo 3
 Mørk, Arild, Liljeveien 13 C, 1487 Tøyenhågen. *Odonata, Lepidoptera, Coleoptera*
 Namsos videregående skole, studieretning for almenne fag, 7801 Namsos
 Neegard, Tom, Vevelstadåsen 19, 1405 Langhus
 Nielsen, Mogens Gissel, Zoologisk laboratorium, Aarhus Universitet, DK-8000 Aarhus, Danmark
 Nielsen, Tore R., Sandvedhagen 8, 4300 Sandnes. *SYRPHIDAE (Diptera)*
 Nilsen, Arnfinn, Hauabakkveien 1, 4344 Kvernland. *Papilionoidea, Sphingidae, (Lepidoptera). Insektoppdrett*
 Nilsen, Hermod O., Skogstrandveien 31, 1600 Fredrikstad
 Nilssen, Arne, Tromsø museum, 9000 Tromsø. *Barkinsekter (Coleoptera). Parasittiske og blodsugende insekter (Diptera). SCOLYTIDAE (Coleoptera)*
 Nilssen, Jens Petter, Biologisk institutt, Avd. for zoologi, postboks 1050 Blindern, 0316 Oslo 3
 Nilssen, Odd William, 3530 Gulsvik. *Papilionoidea, Sphingidae (Lepidoptera). Cerambycidae, Lucanidae, Scarabaeidae (Coleoptera)*
 Nilsson, Göran, Banérgrt. 5 A, S-752 37 Uppsala, Sverige
 Nilsson, Sven Erik, Skogsgatan 5, S-933 00 Arvidsjaur, Sverige. *Coleoptera*
 Nordtug, Trond, Kranngt. 3, 7000 Trondheim
 Nordtvedt, Terje, postboks 150, 7863 Overhalla
 Nygård, Jens Erik, Hauges gt. 78, 3000 Drammen. *Symphyta (Hymenoptera). TENTHREDINIAE (Hymenoptera)*
 Næss, Robert, Øverbøen 24, 6400 Molde
 Ofedal, Svein, c/o B. Abrahamsen, Innalsveien 65, 5000 Bergen
 Olberg, Stefan, Ørneveien 30, 1340 Bekkestua
 Olsen, Anders, Kulsås gård, Uгла, 7000 Trondheim

NEF

- Olsen, Per Bingham, Texnestoppen 7, 1521 Sperrebotn. *Lepidoptera, Symphyta, Vespoidea (Hymenoptera)*
- Olsen, Thor Jan, Borggt. 15, 1700 Sarpsborg. *Lepidoptera*
- Olsson, Torkel, Sandeslåttskroken 74, S-424 37 Angered, Sverige
- Olsvik, Hans, Zoologisk museum, Sars gt. 1, 0562 Oslo 5
- Opheim, Magne, Frognerveien 58, 0266 Oslo 2. *Lepidoptera*
- Opsahl, Hans, Travløkkå 15, 1600 Fredrikstad
- Ottesen, Preben, Gustav Vigeland's vei 32, 0274 Oslo 2. *COLEOPTERA. Høyfjellsinsekter*
- Pagh, Arne A., Solstadveien 23, 3290 Stavern
- Paulsen, Øystein, Vearveien 21, 3103 Vear
- Pedersen, E. Torp, Nørrevang 19, DK-7300 Jelling, Danmark
- Pedersen, Tom N., Lyder Sagens gt. 10, 5000 Bergen
- Pedersen, Torbjørn, Steinvågveien 34, 6000 Ålesund. *Papilionoidea (Lepidoptera), Lucanidae (Coleoptera)*
- Petersen, Rolf, Zoologisk institutt, Universitetet i Trondheim, 7055 Dragvoll
- Pøyhønen Heimo, O., Poppelveien 14, 1940 Bjørkelangen
- Reifseth, Dagfinn, Blaklihogda 1 A, 7000 Trondheim. *Coleoptera*
- Ringvold, Arnfinn, Trondhjemsveien 42, 2800 Gjøvik. *Macrolepidoptera*
- Rognes, Knut, Havørnbrautene 7 A, 4040 Madla
- Ruud, Devegg, Tomineborgveien 52, 3000 Drammen
- Ryan, Åshild, Dalsauveien 10, 7000 Trondheim
- Rygg, Trygve, Statens plantevern, postboks 70, 1432 Ås-NLH. *Diptera*
- Ræder, Peter, Behrens gt. 2, 0257 Oslo 2
- Räsänen, Eino, Turo Oy, Niiralank. 15, SF-70600 Kupio 60, Finland
- Røsholm, Finn, Munkelia 1, 1163 Oslo 11 *Lepidoptera; Coleoptera*
- Raastad, Jan Emil, Gamle Drammensvei 103, 1322 Høvik. *Simuliidae (Diptera)*
- Sagvolden, Bjørn, Fjellveien 25, 1523 Svinndal. *COLEOPTERA*
- Saltveit, Svein Jakob, Beverveien 1, 0596 Oslo 5
- Schia, Kjell Ivar, 3812 Akkerhaugen
- Schibbye, Eyvind, Kapellveien 56, 0487 Oslo 4. *Papilionoidea. Macrofoto i naturen*
- Schistad, Ingvard, postboks 66, 5073 Skålevikneset
- Schølberg, Kathe, 4114 Fløyrlø
- Seglen, Per O., Vækerøveien 120 K, 0383 Oslo 3
- Selnes, Dag, Statens plantevern, postboks 70, 1432 Ås-NLH. *Heteroptera (Hemiptera), Thysanoptera*
- Semb-Johansson, Arne, Biologisk institutt, Avd. for zoologi, postboks 1050, Blindern, 0316 Oslo 3
- Sendstad, Erling, Fossegrenda 25 A, 7000 Trondheim
- Simonsen, Jan Henrik, Dalene, 4818 Færvik
- Skei, Jon Kristian, Langstein, 7510 Skatval
- Skofteland, Olav, Lord Salvesens gt. 2, 4500 Mandal
- Solberg, Sissel, Jønholt terrasse 10, 3900 Porsgrunn
- Solem, John O., Museet, UNIT, Erling Skakkes gt. 47, 7000 Trondheim
- Solhøy, Torstein, Myrdalskogen 511, 5095 Ulset i Åsane. *Carabidae (Coleoptera), ORIBATI-DAE (Acari), Gastropoda, fytofage insekter*
- Sommerro, Arve, Sommerroveien 23, 3200 Sandefjord
- Stabell, Finn R., L.T.Aas vei 20, 2830 Raufoss. *Vanninsekter, spes. EPHEMEROPTERA, TRI-CHOPTERA*
- Statens plantevern, Zoologisk avdeling, postboks 70, 1432 Ås-NLH
- Stavanger museum, Musegt. 16, 4000 Stavanger
- Steinert, Trøve, «Tuva», Øvreveien, 1450 Nesoddtangen
- Støer, Alf, Ormen 18, 6500 Kristiansund. *Vanninsekter*

- Stenløkk, Jan Arne, Risavikveien 84 G, 4056 Tananger. *Coleoptera*
 Stenseth, Christian, Statens plantevern, postboks 70, 1432 Ås-NLH
 Stenseth, Helge, Liaflaten 37, 5090 Nyborg
 Stenseth, Vidar, Plogveien 10, 2830 Raufoss
 Sternefält, Lars, Pl. 6208, S-372 05 Johannishus, Sverige. *Lepidoptera*, *Coleoptera*
 Stokke, Per Kristian, Slengåsen 1, 2020 Skedsmokorset. *Papilionoidea (Lepidoptera)*, *Buprestidae*, *Cerambycidae (Coleoptera)*
 Stokkeland, Ivar, 5/116, Storgt. 55, 0182 Oslo 1. *Diptera*, *Hymenoptera*, *spes. Sphecidae*
 Straumfors, Per, Sykehusgt. 43, 8613 Selfors
 Strømnes, Anne, Gate 3 nr. 38, 6700 Måløy
 Sundby, Ragnhild, Zoologisk institutt, NLH, 1432 Ås-NLH
 Sundt, Eivind, Søndre Oppgård, 1420 Svartskog. *Acrotrichis sp. (Ptiliidae, Coleoptera)*
 Svanevik, Rolf, Nordlitoppen 5, 3250 Larvik
 Svele, Johan K., Kong Carls gt. 14, 4000 Stavanger. *Vespoidea (Hymenoptera)*
 Svendsen, Svein, Sodefjedveien, PK 28, Stangenes, 4600 Kristiansand. *Lepidoptera*
 Svensson, Bo G., Flogstuvågen 102, S-752 63 Uppsala, Sverige
 Syvertsen, Per Ole, Kirkeveien 114 A 0361 Oslo 3
 Sæberg, Ingvill Gåsemyr, 5464 Dimmelsvik. *CANTHARIDAE (Coleoptera)*
 Sæther, Ole A., Zoologisk museum, Musépllass 3, 5000 Bergen. *CHIRONOMIDAE, Chaoboridae (Diptera)*, *vanninsekter*
 Sømme, Lauritz, Biologisk institutt, Avd. for zoologi, postboks 1050, Blindern, 0316 Oslo 3. *Insektenes økologi og fysiologi. Tilpasning til ekstreme klimatiske forhold*
 Sørensen, Randi, Kr. Brenners vei 2 C, 3000 Drammen
 Sørensen, Mikael, Zoologiska Institutionen, Avd. för systematik, Helgonavågen 3, S-223 62 Lund, Sverige
 Sørlibråten, Ove, 1990 Sørum
 Sørum, Olav, 5840 Hermansverk. *Anthocoridae, Miridae, Pentatomidae (Heteroptera, Hemiptera)*. *Insekter i frukt- og bærhager*
 Taksdal, Gudmund, Særheim, 4062 Klepp st. *Heteroptera (Hemiptera)*, *landbruksentomologi*
 Tambs-Lyche, Helene, Malmose vej 83 A, DK-2830 Virum, Danmark
 Tanberg, Fin-Christian, Seterhøybakken 6 F, 1176 Oslo 11
 Tenvik, Axel Lileng, Hystadveien 38, 3200 Sandefjord
 Tham, Erik, Brunnsvågen 57, S-291 43 Kristianstad, Sverige
 Thingstad, Gunn Paulsen, Smørblomstveien 2, 7000 Trondheim
 Thunes, Karl Hiling, Rognsveien 204, 3960 Stathelle
 Time, Bjarne Emil, Kong Haralds gt. 5, 4340 Bryne
 Tovmo, Ola, HV-Tunet, 2660 Dombås
 Treidene, Hans Einar, Strandgt. 199, 8480 Andenes
 Tunstad, Erik, Sverdrups gt. 13, 0559 Oslo 5. *Heteroptera, Miridae*
 Tømmerås, Bjørn Åge, Jonsvannsveien 4, 7000 Trondheim
 Tønnessen, Henning og Jo Arild, Grytings gt. 28, 4040 Madla
 Törnvall, Anders H., Arsenalgatan 4 A, S-411 20 Göteborg, Sverige
 Velde, Magne Henrik, 4263 Visnes. *Lepidoptera, MACROLEPIDOPTERA*
 Vik, Anders, Sportsveien 16, 3200 Sandefjord. *Coleoptera, spes. STAPHYLINIDAE*
 Viker, Morten, postboks 1520, Glombo, 1601 Fredrikstad
 Vikestad, Svein, 7872 Bergsmo
 Voisin, Jean-Francois, 13 Cité Maryse Bastié, F-91220 Bretigny, Frankrike. *ODONATA, ORTHOPTERA, CURCULIONIDAE (Coleoptera)*
 Voith, Reidar, Granittveien 13, 3140 Borgheim. *PAPILIONOIDEA (Lepidoptera)*
 Wasmuth, Jan, Ankerveien 4, 8012 Jensvoll
 Wessmann, Cathrine, Solefallsveien 5, 1500 Moss
 Westrum, Karin, Raveien 39, 3200 Sandefjord

- Weydahl, Lars Harald, Val landbruksskole, 7953 Strand i Namdalen
 Wiig, Gunnar, postboks 21, 2460 Osen. *Lepidoptera*
 Willassen, Endre, Zoologisk museum, Muséplass 3, 5000 Bergen
 Wold, Erik, Nærsten, 2846 Bøverbru
 Waaler, Per F., Finstadsletta 128, 1475 Finstadjordet. *Arachnida, spes. Erigonidae, Linyphiidae i norske fjellstrøk*
 Ytreberg, Nils Jarle, Biologisk institutt, Avd. for zoologi, postboks 1050, Blindern, 0316 Oslo 3
 Zachariassen, Karl Erik, Zoologisk institutt, Universitetet i Trondheim, 7055 Dragvoll. *Coleoptera, CERAMBYCIDAE, BUPRESTIDAE, MELANDRYIDAE*
 Ødegaard, Frode, Rogenrudveien 18, 2830 Raufoss. *Coleoptera*
 Øiseth, Ole, 2750 Gran
 Økland, Bjørn, Nordre Hammer gård, 1473 Skårer
 Økland, Jan, Biologisk institutt, Avd. for limnologi, postboks 1027, Blindern, 0315 Oslo 3.
Vanninsekter
 Økland, Karen Anna, Biologisk institutt, Avd. for limnologi, postboks 1027, Blindern, 0315 Oslo 3. *Heteroptera (Hemiptera), ferskvann*
 Ørjasæter, Håkon, 1954 Setskog
 Østby, Mette, Blindernveien 40, 0371 Oslo 3
 Østbye, Eivind, Biologisk institutt, Avd. for zoologi, postboks 1050, Blindern, 0316 Oslo 3
 Øygarden, Alf H., postboks 101, 8170 Engavågen. *Vanninsekter, spes. Trichoptera, TRI-CHOPTERA LARVER*
 Øyn, Helge, Neufeldtsgt. 11 B, 7000 Trondheim
 Aagaard, Kaare, Museet, UNIT, Erling Skakkes gt. 47, 7000 Trondheim. *Odonata. Lepidoptera, Chironomidae (Diptera)*
 Aarvik, Leif, Nyborgveien 19 A, 1430 Ås. *LEPIDOPTERA*
 Aas, Håkon, 2250 Roverud

Norsk Entomologisk Forening

Postboks 70, 1432 Ås-NLH

Tlf.: (02) 94 94 23

Norsk Entomologisk Forening har som formål spesielt å fremme interessen for og studiet av entomologien i Norge, særlig med hensyn til landets fauna, samt å knytte kontakt mellom denne vitenskaps venner og dyrkere. Enhver som har interesse for entomologi kan bli medlem av foreningen, og NEF har blant medlemmene en god blanding av fagfolk og dem som har inksksamling som hobby.

Norsk Entomologisk Forening ble stiftet allerede i 1904 og har for tiden ca. 340 medlemmer. Siden 1921 har foreningen utgitt det vitenskapelige tidsskriftet Norsk Entomologisk Tidsskrift (nå: Fauna norvegica Ser. B) og siden 1976 medlemsbladet Insekt-Nytt. Norske insekttabeller og Insecta Norvegiae med utbredelseskarter over norske insekter er to andre publikasjonsserier som NEF utgir. I tillegg til foredragsmøter, ekskursjoner m.m. arrangerer NEF norske entomologmøter hvert annet år og nordiske entomologmøter, sist i Bergen i 1977. Flere opplysninger om NEFs historie og utvikling finnes i jubileumsheftet NEF 75 år 1904-1979 som er til salgs fra distributøren (bestillingsnummer 106).

Lokalforeninger i Norsk Entomologisk Forening

Drammenslaget av NEF

Kontaktperson: Lars Ove Hansen, Sparavollen 23, 3000 Drammen

Tlf: (03) 83 56 40

Formann: Devegg Ruud, Tomineborgveien 52, 3000 Drammen. Tlf. (03)-83 56 43.

Laget ble stiftet 16. august 1979. Medlemmene rekrutteres vesentlig fra Drammen og omegn. Årlig avholdes 6-8 møter og ekskursjoner. Faste møter er: årsmøte (januar), vårnattlokking (mai), dagekskursjon, høstnattlokking (sept.), sommerens fangst (okt.-nov.) og jule-møte (des.). I tillegg kommer 1-2 temamøter.

Historikk: Høsten 1981 avholdt laget en meget stor utstilling i Drammen sentrum. Pinsen 1985 arrangerte laget NEF's pinsetreff. 3 studiesirkler i preparering og innsamling av insekter er også avholdt. Planer framover: 8 juni arrangeres «Friluftfolkets dag» i Drammen, der vi vil bli representert med stand. Vi vil også kjøre en vervekampanje likt med dette.

Laget hadde 45 betalende medlemmer for 1985. Majoriteten av medlemmene ligger i aldersgruppen fra 15-30 år.

Entomologisk Klubb

Zoologisk Museum, Universitetet i Bergen

Tlf.: Univ. sentralbord: (05) 21 30 50

Kontaktpersoner: Trond Andersen, Arild Fjeldså og Lita Greve Jensen (AF og LGJ er fast tilknyttet Zool.Mus.)

Entomologisk Klubb holdt sitt første møte høsten 1966. Da tok Hans Kauri, Astrid Løken og Tore R. Nielsen initiativ til det første møtet. Klubben har ikke formell forenings-struktur, men har virket som et forum for insekt-interesserte. Dr.philos. Astrid Løken virket som «formann» og drivkraft for klubben frem til våren-79. Antall fremmøtte til møtene har variert like fra 40/50 til 4. Klubben sto som del-arrangør for det 17. Nordiske Entomologmøtet i Bergen Aug. -77. Større prosjekter har ikke vært drevet i klubbens regi. Ved siden av møter (vinter-halvåret) og enkelte dagsekskursjoner har kontaktpersonene drevet veiledning for insekt-interesserte.

Jæren Entomologklubb (JEK)

Sandnes videregående skole, Tronesgeilen 18, 4300 Sandnes. Tlf.: (04) 66 20 04

Formann: Tore R. Nielsen, nestformann Arnfinn Nilsen, kasserer Eva S. Hauge. Stiftelse-sår: 1979

JEK har som formål å være et forum for entomologisk interesserte i Jærregionen, og å fremme entomologiske undersøkelser, særlig ang. Rogalands fauna.

I klubbens første år har det blitt lagt vekt på å få artskunnskap innenfor en del sentrale insektgrupper (sommerfugler, fluer), så langt som en har hatt kapasitet til dette. Videre har klubben skaffet, delvis gjennom kommunale midler, diverse utstyr for utlån til medlemmene (malaisetelt, sommerfuglfeller).

Møtene har forskjellige temaer: systematikk, bestemmelsesarbeid, entomologi knyttet til landbruk og medisin, foredrag/kåserier fra reiser, demonstrasjon av insektfotografering og av dias/fotos.

Larvik Insekt Klubb (LIK)

Kontaktperson: Bjørnar Borgersen, Gonveien 61b, 3260 Østre Halsen

Tlf: (034) 26 629

Larvik Insekt Klubb (L.I.K.) ble startet i 1979 av 3 amatør-entomologer som følge av en avisannonse, der den ene ville starte en insektklubb. I oktober 1980 ble vi tilsluttet Norsk Entomologisk Forening, som en av dens etterhvert så mange lokalgrupper.

Siden starten, har klubben hatt 16 mer eller mindre aktive medlemmer. En juniorklubb i L.I.K. ble startet i mars 1984. Den teller 15 medlemmer, og alle er naboer til kontaktperson...

Medlemsmøtene ble tidligere avholdt hos de eldste medlemmene på rundgang, men nå legges møtene hos kontaktperson.

Medlemskapet i L.I.K. er gratis. Det er hovedsaklig biller og sommerfugler vi samler, men noen av oss samler annet - til andre entomologer, og til bytting i inn- og utland.

L.I.K. arrangerte pinseekskursjonen 1984 (Roppestad), og vi har vært representert på de aller fleste større ekskursjonene. I forbindelse med en stor kulturmønstring i Larvik i tiden 27. aug. - 1. sept., hadde vi en stor utstilling, der vi stilte ut insekter og andre ledd-dyr fra hele verden. Denne utstillingen ble besøkt av flere hundre mennesker.

Tidligere har vi hatt et par vindusutstillinger i en av byens banker. Som følge av disse utstillingene, har vi og vår spesielle hobby blitt viet stor spalteplass i den lokale presse.

Norsk Entomologisk Forening avd. Oslo og Akershus (NEFOA)

Kontaktperson: Fred Midtgaard, NISK, Postboks 61, 1432 Ås-NLH

Tlf: (02) 94 96 95 (arb.), (02) 94 23 57 (priv.)

Lokalforeningen ble stiftet 1984 ved en sammenslåing av de tre tidligere lokalforeninger i Oslo-området. Vi har innemøter på Zoologisk museum den første torsdag i hver måned og en rekke turer i sommerhalvåret til lokaliteter i området. Av litt mer langsiktige oppgaver har vi gått inn for jevnlig ekskursjoner og mer grundige undersøkelser av Ostøya (Bærum) og Sem (Asker).

Formann er Eyvind Schibbye. Det er 85 betalende medlemmer pr. 1. april 1986. Kontingenten er kr. 20,-.

Tromsø Entomologiske Klubb,

Tromsø Museum, 9000 Tromsø

Kontaktperson: Arne C. Nilssen

Stiftet 1983. Uformelt organisert uten styre og kontingent. Viktigste aktivitet har vært møter, og aktiviteten har vært liten siste år. Ca. 10 personer er knyttet til klubben, ingen formelle medlemskap.

Trøndelagsgruppa av NEF

Universitetet i Trondheim, Museet, Erling Skakkes gt. 47, 7000 Trondheim

Tlf.: (07) 59 22 96

Kontaktperson: John O. Solem

Trøndelagsgruppa ble NEFs andre lokalavdeling, og ble formelt stiftet høsten 1977. Etter initiativ fra Dagfinn Refseth og Karl Erik Zachariassen meldte det seg ca. 50 interesserte, og i den første tiden ble det avholdt flere møter, arrangert ekskursjoner og gitt veiledning til interesserte. Denne linjen har senere blitt fulgt, med 4-6 medlemsmøter og like mange arbeidsmøter hvert halvår. Det er ellers satset endel på dags- og weekend-ekskursjoner. Lierne kommune i Nord-Trøndelag har på grunn av sin spesielt interessante fauna årlig blitt invadert av avdelingens samlere.

Aktiviteten har i de siste årene vært noe varierende. Grunnet manglende interesse arrangeres det for tiden ikke arbeidsmøter. Dette har nok sin bakgrunn i at kontakten mellom «de samlende medlemmene» ellers er god. Derimot har oppslutningen på de ordinære møtene vært svært god den siste tiden.

Det entomologiske miljøet i Trøndelag er stort sett knyttet til Universitetet i Trondheim (Zoologisk institutt og Museet). En rekruttering av yngre naturinteresserte personer har dessverre vist seg å være vanskelig, men vi håper vårt arbeide med tiden vil kunne løse dette problemet. Pr. nyttår 1986 hadde Trøndelagsgruppa 21 betalende medlemmer. Lokalgruppa har utnevnt Rolf Dahlby og Carl Fredrik Lühr som æresmedlemmer, og de har med jevne mellomrom deltatt på våre møter.

Styret består nå av: Åshild Ryan (leder), Ragnar Bjerke (sekretær), Jarl Andersen (kasserer) og John O. Solem (styremedlem og kontaktperson).

Østfold Entomologiske Forening

Kontaktperson: Thor Jan Olsen, Borggata 15, 1700 Sarpsborg

Tlf: (031) 53 208

Foreningen ble stiftet 1. juni 1985. Månedlige møter/turer. Vi har pr. idag 15 voksne medlemmer og nærmere 10 juniormedlemmer.

Dagens virksomhet: Som relativt nystartet forening vil vi først prøve å kartlegge interessante områder i Østfold, som vi etterhvert vil undersøke nærmere. Selvsagt er Jeløy ved Moss av de mer spennende områder, men vi har også planlagt (gjennomført) ekskursjoner til Skjebergdalen utenfor Sarpsborg, Spjærøy på Hvaler (pinsesamling for NEF) og Vestfjella ved Rakkestad (nåltre-urskog).

Emnevalget har stor spennvidde, fra naturvern og sårbare områder, til vanninsekter, felle typer og monterings teknikker. Medlemmenes interesseområde er også forskjellige - flest har sommerfugler og/eller biller som sitt felt, men også edderkopper og mosskorpioner, snylteveps og vanninsekter er dyr som blir lett etter. Enkeltmedlemmers bakgrunnskjennskap til botanikk, ornitologi, geologi og naturvern gjør sitt til at vi ikke mangler interessante emner å ta opp!

Andre foreninger, organisasjoner, bedrifter, biblioteker m.m.

Biblioteker ved universiteter, høyskoler m.m.

Her kan en henvende seg ved forespørsler/lån av entomologisk litteratur:

Norges Landbrukshøgskole, Biblioteket, postboks 12, 1432 Ås-NLH. Tlf.: (02) 94 90 60
Norsk Institutt for skogforskning, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH. Tlf.: (02) 94 96 60
Statens plantevern, Zoologisk avdeling, postboks 70, 1432 Ås-NLH. Tlf.: (02) 94 94 38
Universitetsbiblioteket i Oslo: Biologisk bibliotek, postboks 1054, Blindern 0316 Oslo 3.
Tlf.: (02) 45 46 76
Zoologisk museum, Biblioteket, Sars gt. 1, 0562 Oslo 5. Tlf.: (02) 68 69 60
Universitetsbiblioteket i Bergen, Avd. Realfagbygget, Allégt. 41. Tlf.: (05) 21 30 50
Universitetsbiblioteket i Trondheim: Seksjonsbiblioteket Rosenborg, Bjørnsons gt. 12, 7055
Dragvoll. Tlf.: (07) 59 50 00
Utlånet, Museet, Erling Skakkes gt. 47 C, 7000 Trondheim. Tlf.: (07) 59 50 00
Universitetsbiblioteket i Tromsø, Breivika, 9000 Tromsø. Tlf.: (083) 81 688

Honningproduksjon i Norge

Norges Birøkterlag

Bergerveien 15, 1362 Billingstad.
Tlf.: (02) 84 53 15

Honningbien, *Apis mellifera*, produserer ca. 1600 tonn honning årlig i Norge i dag. Det finnes ca. 5 000 birøktere som har tilsammen ca. 70 000 bikuber. Yrkesbirøkterne som har birøkt som eneste levevei, er få. Vanligere er det at birøkt er en tilleggsnæring i jordbruket. I tillegg til honningproduksjonen er honningbiene viktige pollinerende insekter spesielt innen frukt og bærvekster, men også innen oljevekster og i frøavl.

Importører/tilvirkere/hovedforhandlere av plantevernmidler (insektmidler)

Bayer Kjemi A/S, postboks 1615 Vika, 0119 Oslo 1
Collett Kjemi A/S, postboks 205, 1371 Asker
A/S Edv. Bjørnerud, postboks 123 Kaldbakken, 0902 Oslo 9

Felleskjøpet, Rosenkrantzgt. 8, 0159 Oslo 1
KeNord A/S, postboks 10, 1351 Rud
KenoGard A/S, Verpet industriområde, 1540 Vestby
A/S Norsk Frø, postboks 27, Korsvoll, 0808 Oslo 8
Norsk Hoechst A/S, postboks 177, Økern, 0509 Oslo 5
A/S Norsk Pyrethrum, Aslakveien 20, 0753 Oslo 7
A/S Norsk Shell, Tullinsgt. 2, 0166 Oslo 1
A/S Plantevern-Kjemi, postboks 158, Skøyen, 0212 Oslo 2
Sætersmoen A/S, 2423 Østby

Masseformering og salg av insekter og midd til biologisk bekjempelse av skadedyr

Det eneste norske firmaet i denne bransjen i dag er

LOG, Landbrukets emballageforretning og gartnerens felleskjøp S/L
Økerntorgvei 1, 0509 Oslo 5
Tlf.: (02) 64 33 60

To arter selges gjennom LOG til biologisk bekjempelse:

- 1) Rovmidden *Phytoseiulus persimilis* for bekjempelse av veksthusspinnmidd. *Tetranychus urticae*, i agurk, tomat, snittkrysanter og dekorasjonsplanter/pottekulturer i veksthus.
- 2) Snyltevepsen *Encarsia formosa* for bekjempelse av veksthusmellus, *Trialeurodes vaporariorum*, i tomat, agurk og pryddplanter.

I 1985 produserte LOG selv ved Øverland Stamplantestasjon i Bærum 75 000 stk. rovmidd og importerte 8 000. Totalt solgte rovmidd i 1985 var altså 83 000 stk. LOG importerte i 1985 204 000 snylteveps til salg her i landet. Pris pr. snylteveps er kr. 0,15, og pris pr. rovmidd er kr. 1,30.

Miljøverndepartementet

Postboks 8013, Dep., 0030 Oslo 1
Tlf.: (02) 41 90 10

Direktoratet for Naturforvaltning

Tungasletta 2, 7000 Trondheim
Tlf.: (07) 91 30 20

Miljøverndepartementet ble opprettet som et nytt departement i 1972. Departementets generelle arbeid med forvaltning av naturressursene, tiltak mot forurensning, vern av norsk natur m.v. har selvfølgelig stor betydning også for norsk insektfauna. Men av spesiell interesse for Norsk Entomologisk Forening har vært vern av virvelløse dyr.

I et brev til Statens Naturvernråd i 1984 skriver Miljøverndepartementet om vern av virvelløse dyr:

Andre foreninger m.m.

«Det er også vår oppfatning at undersøkelser og vern av truede arter og samfunn av virvelløse dyr er en viktig del av det zoologiske vernearbeidet som må gis større prioritet i årene som kommer.» Departementet henviser videre til at opprettelsen av et landsomfattende nett av fredete våtmarksområder, myr, sjøfugllokalteter, edelløvsskogsområder m.m. også ivaretar viktige områder for en rekke virvelløse dyr. Videre har ØKOFORSK igangsatt prosjekter for forvaltningsrettede undersøkelser innen entomologi.

Miljøverndepartementet, nå via Direktoratet for naturforvaltning, har i flere år støttet økonomisk prosjekter vedrørende vern av insekter utført av medlemmer i Norsk Entomologisk Forening. Dette dreier seg hittil om følgende prosjekter:

1983:

1. Undersøkelser av sommerfuglfaunaen på Ostøya/Håøya
2. Undersøkelser av sommerfuglfaunaen i tørt, åpent kystlandskap ved Tjøme.
3. Undersøkelser av sommerfuglfaunaen på Hitterød/Frierflauane

1984:

1. Undersøkelser av utvalgte insektgrupper på Ostøya/Håøya
2. Truede skogsinsekter i Norge
3. Verneverdige øyestikkerbiotoper i Trøndelag

1985:

1. Verneverdige øyestikkerbiotoper i Trøndelag
2. Marklevende evertebrater i Tjømes kystområder
3. Status til de norske arter av visse planteveps

1986:

Marklevende evertebrater i Tjømes kystområder

Norges Naturvernforbund

Postboks 6804, St. Olavs plass, 0130 Oslo 1

Tlf.: (02) 42 95 00

Norges Naturvernforbund (NNV) ble stiftet i 1914 og har i dag nærmere 30 000 medlemmer. NNV har som formål gjennom opinionsdannende virksomhet å vekke forståelse hos almenhet og myndigheter for nødvendigheten av vern om landets natur og fremsynt disponering av naturressursene. NNV's arbeid bygger på økologiske grunnprinsipper.

Norges Naturvernforbunds generelle arbeid bl.a. vedrørende vern av viktige norske landskapsområder og biotoper, vil da også selvfølgelig inkludere invertebrater og deres livsbetaingelser. I medlemsbladet Norsk Natur som sendes medlemmene seks ganger i året, er bl.a. vern av insekter og den rollen insektene spiller som en viktig del av øko-systemet, omtalt i flere artikler. NNV yter imidlertid ikke økonomisk støtte til pågående forskningsprosjekter.

Norsk 4H

Hellerud, postboks 113, N-2013 Skjetten

Tlf.: (02) 74 06 10

Norske 4H er en landsomfattende, ideell barne- og ungdomsorganisasjon som er partipolitisk nøytral. Organisasjonens formål er å utvikle en arbeidsglad og samfunnsengasjert ungdom med ansvarsførelse og respekt for de naturressurser som danner grunnlaget for våre livsvilkår.

Norske 4H organiserer ungdom i alderen 10-19 år gjennom lokale 4H-klubber. Arbeidsoppgavene er bl.a. å gi råd og opplæring gjennom 4H-oppgaver, kurs, studiearbeid, m.v. Blant 4H-oppgavene finner vi flere som omhandler insekter: Insektsamling, Skog og insekter, Plan-tevern — skogvern og Salat og kryddervekster. Til hver oppgave er det utarbeidet et omfattende arbeidshfte. Særlig heftene Insektsamling og Skog og insekter er instruktive og er et utmerket utgangspunkt for en ung nybegynner som vil starte opp med insektsamling. Heftene kan bestilles fra Norske 4H (kr. 40,- og kr. 42,-).

Norsk Lepidopterologisk Selskap

Zoologisk Museum, Sarsgt. 1, 0562 Oslo 5

Norsk Lepidopterologisk Selskap fungerer som et bindeledd mellom dem som er spesielt interessert i Norges sommerfuglfauna. Foreningen har siden 1967 utgitt tidsskriftet *Atalanta Norvegica* som har vært sendt gratis til medlemmene. Norsk Lepidopterologisk Selskap har også utgitt utbredelseskatalogene «The Lepidoptera of Norway. Check-List». Primus motor i foreningen har vært Magne Opheim, Oslo, som også har fungert som redaktør av *Atalanta Norvegica*, forfatter av «Check-listene» m.m.

Norsk Zoologisk Forening

Zoologisk Museum, Sars gt. 1, 0562 Oslo 5

Norsk Zoologisk Forening har som formål å være bindeledd mellom landets zoologer og zoologisk interesserte, å fremme interessen for zoologisk forskning og undervisning, å øke kjennskapet til og verne dyrelivet i Norge. Foreningen arrangerer foredragsmøter, kurs og ekskursionsjoner, vanligvis i regi av lokalforeninger rundt om i landet. NZF utgir tidsskriftet *Fauna* som sendes medlemmene fire ganger i året. *Fauna* inneholder aktuelle populærvitenskapelige oversiktsartikler om norsk fauna, også inkludert en del artikler om norske insekter.

Norsk Zoologisk Forening ble stiftet i 1946 og hadde i 1984 1440 medlemmer.

Skadedyrbekjempelse i hus, lager m.v. (Firmaer som arbeider over hele landet)

Anticimex A/S, Welhavensgt. 22, 0307 Oslo 3
Oslo Veggdyrkontroll, Grønlandsleiret 17, 0190 Oslo 1
Rentokil Norge A/S, Haraldsrudveien 7, 0581 Oslo 5

WWF, Verdens Villmarksfond, World Wildlifefund

Rosenkrantzgt. 22, 0160 Oslo 1

Tlf.: (02) 42 43 15

WWF ble grunnlagt i 1961 som en ledende, frivillig og upolitisk naturvernorganisasjon, representert i 25 land. I Norge grunnla man i 1970 Verdens Villmarksfond, som siden har representert WWF i Norge. Av innsamlete midler har man anvendt over 4 millioner norske kroner til forskjellige norske og internasjonale prosjekter.

WWF/Norge er organisert som en stiftelse. Når styret bevilger bidrag til forskjellige prosjekter, skjer det på grunnlag av innstillinger fra det faglige råd sammensatt av vitenskapelige eksperter.

WWFs målsetting er å fungere som «en naturens advokat», vekke interesse for dyr, planter og natur, ved aksjoner forhindre utryddelse av truede arter og ved frivillig innsamlete midler å finansiere forskning og hjelpeprosjekter til støtte for truede arter og natur i Norge og andre land.

To pågående prosjekter i WWF/Norges regi berører insektlivet indirekte: Prosjekt Hvitryggspett og et samarbeidsprosjekt med NISK om skog generelt. Et avsluttet prosjekt støttet økonomisk av WWF/Norge som utelukkende omfattet insekter, var prosjektet «Registrering av truede insektarter i gamle hule trær, 1983-1984» v/Oddvar Hanssen, Bjørnar Borgersen og Karl Erik Zachariassen.

Rettledning for bidragsytere

Manuskripter må være feilfrie, men enkelte overstrykninger og rettelser i manus godkjennes såfremt de er tydelige. Alle større artikler (over 1 side i bladet) må være maskinskrevet, helst med dobbelt linjeavstand. Mindre arbeider kan være håndskrevne hvis de er meget tydelig (dette gjelder særlig navn).

Insekt-Nytts populærvitenskaplige hovedartikler struktureres som følger: 1) *Overskrift* 2) *Forfatteren- (ets navn)* 3) *Artikkelen*, gjerne innledet med en kort tekst som fanger leserens oppmerksomhet og som trykkes med fete typer (en ingress). Splitt hovedteksten opp med mellomtitler. Bruk populære mellomtitler, eks. «Fra malurt til tusenfryd» istedenfor «Næringsplanter». 4) *Evt. takk til medhjelpere* 5) *Sammenheng* på norsk eller engelsk (maks. 175 ord) 6) *Litteraturliste* 7) *Forfatteren(ets) adresse(r)* 8) *Billedtekster* 9) *Evt. tabeller*.

Alle disse punktene kan følge rett etter hverandre i manus. Det er ikke nødvendig med separate ark. *Latinske navn* understrekes i manus. Andre understrekninger foretas av redaksjonen. Send bare ett eksemplar av manus. Bruk for øvrig tidligere nr. av Insekt-Nytt som eksempel.

Litteraturlisten utformes etter de samme retningslinjer som er gitt i NEF's fagtidsskrift *Fauna norv. Ser. B* (se dette), men med to unntak: listen ordnes i norsk alfabetisk rekkefølge på forfatternavn, og det

engelske pp. for «pages» kan byttes ut med s. for «sider».

Illustrasjoner. Vi oppfordrer bidragsytere til å legge ved fotografier og/eller tegninger. Insekt-Nytt limes opp i A4-format. Tegninger, figurer og tabeller bør derfor innleveres ferdige til å klistres inn i bladet, tilpasset 8.8 cm bredde for en spalte, eller 18.5 cm bredde for to spalter. Dette vil spare redaksjonen for både tid og penger, men vi kan forminsky dersom det er umulig å levere inn i de ønskede formater. Fotografier innleveres uavhengig av spaltebreddene, men send ikke svart/hvit fotos som er vesentlig mindre enn den planlagte størrelse i bladet. Farge-dias kan innleveres, men svart-hvit bilder gir best kvalitet. Store tabeller bør innleveres ferdige til trykk (altså som illustrasjoner).

Korrektur. Forfattere av større artikler vil få tilsendt et eksemplar for retting av trykkfeil. Det må sendes tilbake til redaksjonen senest dagen etter at man mottar det. Store endringer i manuskriptet godtas ikke. Korrektur på små artikler og notiser foretas av redaksjonen.

Særtrykk har vi ikke muligheter for å gi, men forfattere av bladets hovedartikler vil få tilsendt 5 eksemplarer av bladet gratis.

Norsk Entomologisk forening

Postboks 70, 1432 Ås-NLH.

Postgiro: 5 44 09 20, Brattvollveien 107, Oslo 11.

Styret:

Formann: Karl Erik Zachariassen, Zoologisk institutt, Universitetet i Trondheim, 7055 Dragvoll (07) 59 62 99). *Nestformann:* Sigmund Hågvar, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH ((02) 94 96 97). *Sekretær:* Trond Hofsvang, postboks 70, 1432 Ås-NLH ((02) 94 94 51). *Kasserer:* Lise Hofsvang, Brattvollveien 107, Oslo 11 ((02) 28 17 56). *Styremedlemmer:* Fred Midtgaard, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH ((02) 94 96 95). – Tore R. Nielsen, Juvolveien 19D, 4300 Sandnes ((04) 67 46 40). – Lars Ove Hansen, Sparavollen 23, 3000 Drammen.

Distributør: (Salg av alle trykksaker fra NEF).

Jac. Fjeldalen, postboks 70, 1432 Ås-NLH ((02) 94 94 39).

Kontaktpersoner for forskjellige insektgrupper:

Teger: Sigmund Hågvar, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH ((02) 94 96 97). *Bladlus:* Christian Stenseth, postboks 70, 1432 Ås-NLH ((02) 94 94 41). *Sommerfugler:* Leif Arvik, Tårnveien 6, 1430 Ås. ((02) 94 24 66). *Tovinger:* Tore R. Nielsen, Juvolveien 19D, 4300 Sandnes ((04) 67 46 40). *Biller:* Torstein Kvamme, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH ((02) 94 96 93). *Arevinger:* Fred Midtgaard, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH ((02) 94 96 95). *Andre grupper/generelle spørsmål:* Trond Hofsvang, Postboks 70, 1432 Ås-NLH ((02) 94 94 51).

Lokalforeninger i NEF:

Tromsø entomologisk klubb, v/Arne Nilssen, Tromsø museum, 9000 Tromsø. *Trondelagsgruppa av NEF,* v/Trond Nortug, Zoologisk institutt, Universitetet i Trondheim/AVH, 7055 Dragvoll. *Entomologisk klubb i Bergen,* v/Lita Greve Jensen, Zoologisk museum, Museplass 3, 5000 Bergen. *Jæren entomologisk klubb,* v/Tore R. Nielsen, Juvolveien 19 D, 4300 Sandnes. *Larvik Insekt Klubb,* v/Bjørnar Borgersen, Gonveien 61B, 3260 Østre Halsen. *Drammenslaget NEF,* v/Devegg Ruud, Tomineborgveien 52, 3000 Drammen. *NEF avd. Oslo & Akershus,* v/Fred Midtgaard, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH. *Østfold entomologiske forening* v/Thor Jan Olsen, Borggata 15, 1700 Sarpsborg.

Innhold

Insekt-Nytt 11 (2), 1986

Temanummer: Entomologi i Norge 1986

Formannens ord	5
Institusjoner med presentasjon av ansatte	
Norges Landbrukshøyskole	6
Institutt for biavl	6
Zoologisk institutt	6
Norsk Institutt for skogforskning (NISK)	7
Rana museum, Naturhistorisk avd.	9
Statens institutt for folkehelse (SIFF), Entomologisk seksjon	10
Statens forskningsstasjoner i landbruk (SFL)	10
Statens forskningsstasjon Holt	10
Statens forskningsstasjon Særheim	11
Statens forskningstasjon Ullensvang	12
Statens plantevern, Zoologisk avd.	12
Stavanger museum	14
Universitetet i Bergen, Zoologisk museum	15
Universitetet i Oslo	17
Biologisk institutt	17
Avd. for limnologi	17
Avd. for zoologi	18
Zoologisk museum, Entomologisk avd.	21
Universitetet i Tromsø	22
Institutt for biologi og geologi	22
Tromsø museum, Zoologisk avd.	23
Universitetet i Trondheim	24
Museet	24
Zoologisk institutt	25
Norsk Entomologisk Forening og dens lokalavdelinger	
Medlemsliste	27
Norsk Entomologisk Forening	34
Lokalavdelinger	35
Andre foreninger, organisasjoner, bedrifter, biblioteker mm.	38

ISSN 0800-1804